

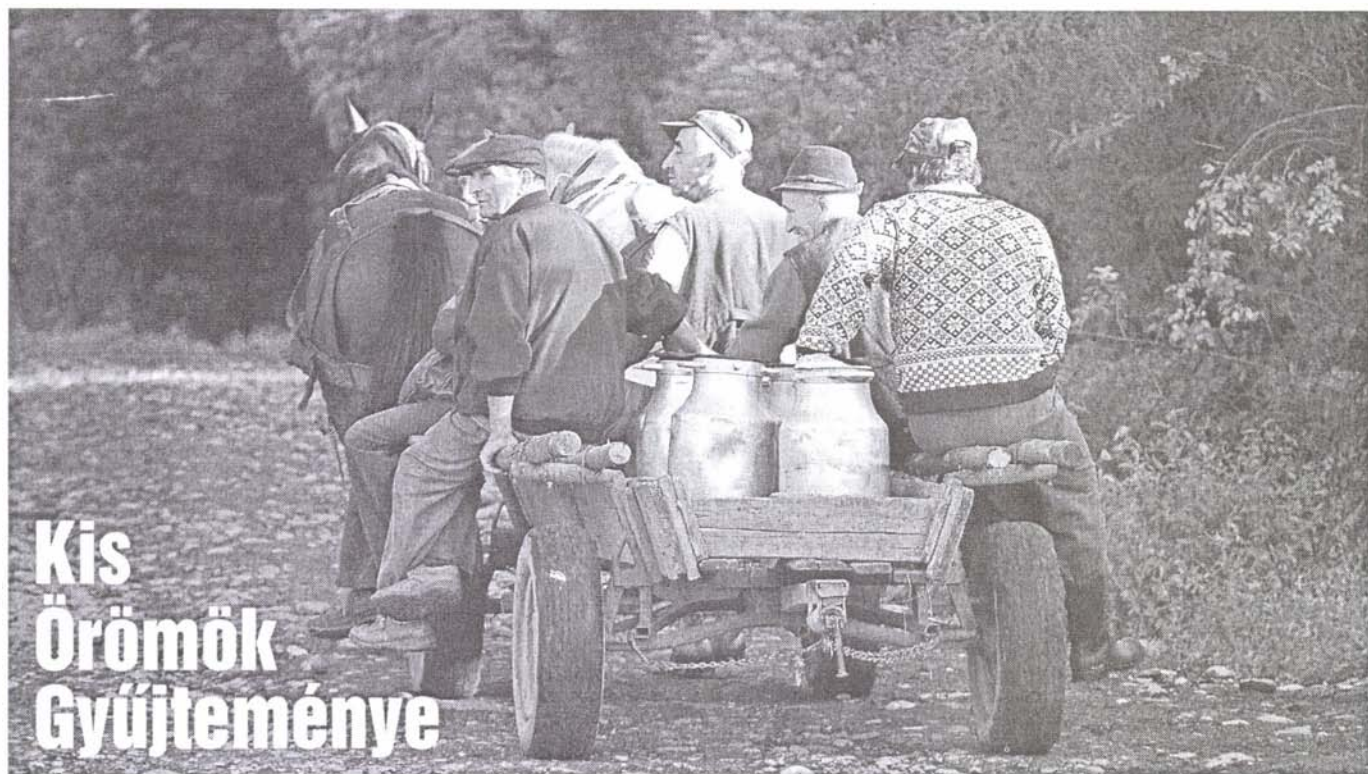

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 19. (79.) évf.

7. szám. 2009 július

Ára: 1,50 lej

Kis Örömök Gyűjteménye

A mai fiatalok már csak hátborzongató meseként hiszik el azokat az idöket, amikor a társadalom jó közérzetét a sajtó útján mesterségesen kívánta az eufóriáig fokozni a pártállami hatalom. Újabb és újabb utasításra kellett megírni, lefényképezni, bakelitlemezre rögzíteni a hurrá-optimizmust. Ha megkísért a régi idők iránti nosztalgia, emlékeztessünk rá, hogy néhány éve még a demokratikus Romániában is volt egy kísérlet arra, hogy hatalmi úton megszabják, hány százalék „pozitív” hírt *kell* közölni. Az első felháborodás után szerencsére mindenki elvigyodott – s abbamaradt az egész.

Ne tűnjék ímhol mesterséges vagy „ideológiai” optimizmusnak, hogy írásainkból most csupa derűt, sikert, örömet emelünk ki, csak hogy Olvasóink júliusát még napsütésesebbé tegyük.

Két férfi, egy bizonyos John és egy Albert bácsi egyaránt templomba járnak. John jópofa középkorú, Albert bácsi 88 éves beteg.

EMBEREK

című írásában Benedek Enikő eme bizonyos John szenvedélyes templomba járási kedvét magasztalja, Adorjáni Gyöngyvér tiszteletes asszony pedig

ALBERT BÁCSI PÜNKÖSDI ÜNNEPÉNEK

nevezi a beteg, szélhűdött öregember könnyekig mélyülő örömet, hogy ismét eljuthatott az Úr asztalához.

Egy kétértelmű(en használt) szó rehabilitációját ajánlja és a mögötte húzódó erkölcsi alapviszonyokat próbálja tisztázni Jakabffy Tamás

A BÜSZKESÉG VÉDELMEBEN.

Mi választja el az igazi, jogos és dicséretes büszkeséget a kevélységtől, a gögőtől, a kivagyiságtól, a lekezelő fennhéjázástól?

Ami nem teljes, az is lehet tökéletes. Ezt már Simó Melinda mondja a Neptunon rendezett Órangyal Tábor kapcsán. A homokban kirajzolódó

LÁBNYOMOK

a teljes egészséget soha vissza nem nyerő gyermekek boldogságának szimbólumai: a kényszeredett vagy nyűgös önfeláldozást háttérbe szorító „együtt-örülési program” a Hargita Megyei Ifjúsági Igazgatóság jóvoltából ismét mintegy lábra állította azokat, akik nem szoktak megállni a lábukon.

És végül két falu, két nagyszívűség: a **Szőkefalva** unitárius énekvezére, Szász Mihály egész évi kántori járandóságát a paplak belső felújításának szentelte. A Magyarorszávat közelében fekvő **Dombfalva** pedig havi rendszerességgel istentiszteletet kapott a keblitanácsos Kun Béla otthonában.

A következő hónaptól havilapunk formailag kissé megfrissül. Nem *reform* ez, ennyire szerénytelenek nem lehetünk, mégis talán egy határozott lépés a „felhasználóbarátabb” *Közlöny* felé. Kérjük Olvasóink, Terjesztőink további bizalmát és hűségét. (U. K.)

Lélek, lélek – de miből élek?!

Ismerős, ugye, ez a már-már mindennapi mondás? Nem is akarom tovább vázolni a mögötte rejlő hajszát, rohanást és féktelen versengést. Csak sodródunk nap mint nap a tömeggel, hisz mi is részesei vagyunk – sok esetben „lüktető” részesei! – ennek a világnak. Észre sem vennénk a múltó időt, ha alkalomról alkalomra nem ütné fel szinte kézzelfogható jeleit a lélek, meg-megcsillanó érzések rezdülésein át, amelyet bizony-bizony sokszor kell mellőznünk. Gondoljuk csak el: nem lehet üzletet kötni érzélgős odaállással. Nem lehet robotmunkát végezni mimóza-visszonyulással. Nem lehet segíteni valakin, mert rajtunk sem segít senki. Nem lehet mindenre odafigyelni, mert annyi minden van úgy is a fejünk fölött, és ránk sem figyel senki. Nincs idő a gyerekeinkre, mert dolgozni kell, hisz épp értük áldozzuk minden erőnket és időnket. Nincs alkalom a kikapcsolódásra, feltöltődésre, mert elég kell hogy legyen az éjszakai pár óra pihenés. Sőt a kávé semlegesítheti mindezt – egy ideig, hisz sokszor még alváásra sincs idő.

Olyan ez, mintha lelki diétát tartanánk. Ha ennek függvényében láthatnánk lelkünket, egy nagyon lesóványodott, szinte az élet-halál küszöbén, a megmaradásért utolsókat lehelő lelket látnánk. De hát nem látjuk – sóhajtok, és folytatjuk a megszokott ritmust... Vagy...

Igen, van másik lehetőség is. Van tápláléka a léleknek. Van kenyere. Mikor megjelent ez a rovat egyházi havilapunkban, elgondolkodtam: valójában mi is a lélek kenyere? Gondolom, mindenkinek elsősorban az úrvacsora jut eszébe, hiszen az egy olyan mozzanata vallásos életünknek, amely, bár külsőségeiben mutatja magát, valahol a lélek láthatatlan szféráiban táplál igazán. Csakhogy ez évente négyszer van, elég ritkán, és nem mindig van lehetőség eljutni egy templomig az ünnepi forgatag közepette. De ha igen, akkor is kevés. Elég negyedévente táplálni a lelket? Nem elég! Minden nap kell táplálni a lelket!

Minden nap, minden pillanatban van rá lehetőség, alkalom, csak egy kis figyelmet igényel. Ehhez viszont meg kell fedledkeznünk a reménység feladása nélkül a jövőről, ismernünk kell, de nem folyamatos visszatekintéssel a múltat, és látni, érezni kell, meg kell élni a jelen pillanatot. Az időhiány épp abból adódik, hogy nem a jelent, hanem a jövőt vagy a múltat

félszegetjük. Nem tudjuk, milyen nap van ma, és folyamatosan máshol barangolunk – elengedve a legfontosabbat, a jelent.

Mert mit ér egy elhadart adoma, ha nincs időnk nevetni rajta! Igen, a kacagás a lélek egyik legkevésbé nélkülözhető tápláléka. Sokat gondolkodtam azon is, hogy bizony sok esetben a mi erdélyi vallásosságunk túlságosan komoly. Mintha nem lenne benne öröm. Holott épp az örömmüzenetet tolmácsoljunk és fogadjuk be... Attól félünk, ha nevetünk, nevetségessé válunk?... Vagy ha sokat „gyakoroljuk”, akkor az álarc lesz, és előbb-utóbb az álnevetésének leszünk mesterei?... Vagy talán épp a mennyország nem lesz osztályrészünk, ha nem vesszük komolyan?

„Egy lelkész, amikor bement a falu kocsmájába, igen mérges lett, amiért sok hívet ott találta. Összegyűjtötte és átterelte őket a templomba. Ott aztán ünnepélyesen így szólt: „Aki a mennyországba akarnak jutni, álljanak ide balra.” Mindenki odalépett, egy embert kivéve, aki konokul a helyén maradt. A pap dühösen ránézett és azt kérdezte: „Te nem akarsz a mennyországba jutni?” „Nem”, mondta az. „Azt akarod mondani, hogy itt akarsz állni és nem akarsz a mennyországba jutni, amikor meghalsz?” „Dehogynem, amikor meghalok, én is oda akarok jutni. De azt hittem, ti már most indultok.” (Anthony de Mello)

Igen, a pillanat, amely mosolyt, nevetést, kacagást, jó kedvet csalogat robotoló hétköznapijainkba. Legyünk résen és „együnk” belőle! A vidámság ikertestvére az öröm. Apróságoknak tűnő történetek összessége. Az öröm, a boldogság mindig a pillanat eredménye, és múló. Valaki minél többször érzi boldognak a pillanatot, annál mélyebb a boldog élet kiteljesedése.

Már az is forrása, alapja lehet, ha őszintén rámosolygunk egymásra, gyermekünkre. Ez fokozható, ha ő is visszamosolyog ránk. Az is elég, ha engedjük, hogy betekintést nyerjünk – pár pillanat erejéig – a gyermekek világába, a mese országába. Nemcsak a gyermeki lélekhez, de saját lelki világunkhoz is közel visz, egykori gyermeki énünkhöz, az őszinteséghez, a jó mindenkori diadalához, az egymásra figyeléshez és a segítség vágyához. Rajtunk múlik, hogy engedjük-e kibontakozni és hatni, engedjük-e, hogy része legyen mindennapijainknak.

A mese igénye a környezet. Valahányszor mesét olvasok, a gyermeki fecsegés, csacsogás megszűnik. Félbemarad a „hancúr-parti” és fölváltja helyét a csend, a nyugalom, egy másik világ igénye – s szinte pillogtatás nélkül figyelnek. Semmi és senki nem zavarja a mese világába belemerült gyermek figyelmét.

Nekünk, felnőtteknek is kell az ilyen csend. Nekünk is kell időnként az az átadás, amely magával ragad és megajándékoz. Milyen kevés alkalom adódik, zajló, rohanó, felőrölő mindennapjainkban a csend megélésére! Nincs is rá mód – mondogatjuk. Pedig van! Vannak pillanatok, vannak percek, amelyek magukkal ragadnak. Ezeket az alkalmakat kell meglátni, észrevenni, megélni. Nem könnyű, mert vagy a múltban, vagy a jövőben élünk – vagy lemaradunk, vagy túl előre tekintünk, s nem marad alkalom az oly sokszor értékesebb jelennek.

Nemrég sátorral kiköltöztünk az erdő alá, nem messze a falutól, mégis a vadon közepébe. Pataksordogálás, madárdal, illat, erdő, mező, földközelség, kő. Két nap alatt rengeteg pillanat. Lányom kezére szállt egy pillangó. A fiam épp szarvasbogarat talált. De volt egy különleges, amelyet, ahogy mondani szokták, semmi pénzért nem hagytam volna ki. A tábor szélén, két méter magas „lelátót” építettünk. Amikor kész lett, hatéves lányom rögtön a tetejébe kíváncsított. Körülnézett, csillogott a szeme, de nem szólt semmit. Kezét meditatálásra jellemző mozdulattal a térdére tette, s szemét behunyta. Arra lettem figyelmes, hogy a tábor elcsendesedett egy pillanatra, csak természet titokzatos nesze hallatszott. Csupán pár pillanat – csend, varázslat, mese. Kinyitotta a szemét és fölnevetett.

Nem kell több, csak csend, mese és nevetés, de legfőképpen a pillanat látása, értése és megélése.

„Ne ijesz el magad az élettől azzal, hogy csupán a gondokról s a bajokról képezelegsz. Ne vetítsd előre még nem létező, s ne éleszd újra már letűnt bajaidat. Amikor gondok kínozzák sorsod, tedd fel a kérdést: mi az, ami most elviselhetetlen? A választ magad előtt is szégyellni fogod – sem a jövő, sem a múlt nem nehezedik rád, mindig csak a jelen. Az előbbi talán be sem következik, az utóbbi pedig már régen elmúlt. A jelen súlya a kisebbik, ha körülhatárolod. Milyen ember az, aki még a jelent sem képes önmagában elviselni? (Marcus Aurelius: *Rossz érzések el-lenszere*)

Lázár Levente

A büszkeség védelmében

Talán nem is volna érdemes szóvá tenni, ha nem épp egy unitárius istentiszteleten hangzott volna el az a prédikáció, amelyben a tiszteletes a maga rendjén kifakadt a büszkeség ellen. Különösnek találtam, mert nem kifejezetten unitárius sajátosság, hogy valamely jellembeli gyöngeséget (!) valósággal bűnként ostoroznak. De még csak nem is ez lett volna a baj. Sokkal inkább megdöbentett az az egyvágányúság, amelyen az egyébként jóindulatú és rokonszenves lelkész a büszkeséget mint olyat – mindenféle további finomítás vagy megkülönböztetés nélkül – keresztényhez méltatlannak, elidegenítőnek, egy szó mint száz: rossznak mondta.

Lehet, hogy a templomban többen is felszisszentek. (Én nem hallottam.) S az is lehet, hogy az illető lelkész teszem azt néhány nappal korábban együtt tapsolt

Kétség sem fér hozzá: a gond gyökere nyelvi jellegű. Az értelmező szótár szerint legalábbis a büszkeséghez éppúgy társítunk pozitív, mint negatív értéktartalmat. Csakhogy amíg a pozitív értékű büszkeség a magyar nyelv földrajzi és kulturális egyetemességében értendő, addig a negatív értékeltségű büszkeség tájnyelvi sajátosság. Ez utóbbi esetben a büszkeséggel természetesen a következő tulajdonságokat, vonásokat társítják: gőg, dölyf, kiva-gyiság, beképzeltség, önhittség. Vagyis bizonyos vidékeken, Erdélyben is, a beképzelt, lekezelő embert leginkább úgy bélyegzik meg a háta mögött összesűgők: milyen büszke!

S ha már ezeknél a többé-kevésbé egymásnak megfelelő – vagy legalábbis jelentésbeli rokonságot mutató – szavaknál tartunk, érdemes megjegyezni, hogy A Magyar Nyelv Értelmező Szótára itt is,

szülőkkel, gyerekekkel és oktatókkal egy ballagási ünnepségen, midőn „iskolánk büszkeségeit”: a jó eredményt elért diákokat díjazták oklevéllel és könyvcsomagokkal. S talán maga is jópárszor az illető település büszkeségének nevezte a templomot, amelyben ő is vasárnapról vasárnapra – meglehet: nem kis büszkeséggel, mert nevezetes ám az a templom! – Isten szavát olvassa és kommentálja.

mint oly sok más helyen, egymással „keresztbe” definiálja őket. A dölyfről azt mondja: „sértő önteltség, gőg”. A görörl: „mások bántó lenézésével párosult erős önhittség”.

Itt viszont újabb, már nem nyelvi, hanem erkölcsi/magatartásbeli határvidékre juthatunk. Mert ki tudna mértani pontossággal elválasztó vonalat rajzolni az önbizalom és az önteltség közé?! Hiszen aki a

világnak számára hozzáférhető dolgairól határozott véleményt képes alkotni, akinek nemcsak víziói vannak, de világképe és világnézete megfelelően szilárd (szakmai) ismeretei megbízhatóak, ráadásul meri vállalni a véleményét, annak kétségkívül fejlett önbizalma vagy öntudata van. De hol is az a pont, amelynél mer – igen, mer! – átlépni az önbizalom lerombolhatatlannak látszó erődítményéből egy-egy kétkedő vagy alázatos „nem tudom”-ba? Vajon röstelkednie kell-e, amiért úgymond’ feladta a mindent(jobban)tudás tetszetős pozícióját a valósággal vagy igazsággal szembeni alázat kedvéért? Nem tűnik-e gyengeségnek, az öntudat repedésének, ha az illető az elbizonytalanodásról vall színt? Vagy ha el nem is bizonytalanodik, képes-e mások érveinek figyelmes mérlegelésére, s alkalomadtán a magáénak háttérbe szorítására?

A tekintély – de többnyire csak a külső, tulajdonított tekintély – igen gyakran esik az önhittség áldozatául, ha az illető autoritás elvárja, nem pedig kivívja a maga számára az elismerést, tiszteletet. Az efféle tekintély-elvárók pedig szinte mindig az intézmények fedezékét és lehetőségeit keresik. A szerves és összefüggő tudásról, illetve a megismerés erkölcsi védjegyeként számba jövő alázatról szellemes és „regényes” diskurzust kínál az európai kultúrába oly értékel belelátó Umberto Eco. A róza nevében a nyomozást folytató Vilmostól famulusa egy alkalommal megkérdezi, tud-e egyetlen válasszal megfelelni az összes világnézeti kérdésre. A mester ezt mondja erre:

„– Ha tudnék, Adso, akkor teológiát tanítanék Párizsban.

– Párizsban mindig tudják, melyik az igazi válasz?

– Nem – mondta Vilmos –, soha, de nagyon biztosak a tévedéseikben.”

A görögök hübrisznek mondták azt az erkölcsi szélsőséget, amely az öntudat és önbizalom fölött már bántó, lenéző gőggel, dölyffel, az „önügyességben” való tetszélgéssel nyomorítja az embertársi környezetet. Mi tagadás, korántsem múlt el az ókori görögökkel együtt ez a tünelemény! És ha jól szétnézünk magunk körül, vélhetőleg azt látjuk, hogy egyszerű emberek között, primitív sémákban gondolkodók között, okosak között, körmönfontan érvelők között – jószerevével tehát mindenféle adománnyal megáldottak és megverték között – megtaláljuk a bűvópatakként vagy bőven áradó vizesésként mutakkozó gőgöt.

De vissza a büszkeséghez! Irodalmi és köznyelvi példákat szép számmal lehetne sorolni a pozitív értéktartalmú büszke-

folytatás a 4. oldalon

Jakabffy Tamás

A büszkeség védelmében

folytatás a 3. oldalról

ség oldalán. Nekünk viszont itt az a feladatunk, hogy tanúságot tegyünk a jogos, szép, felemelő és nemes büszkeség erkölcsi megalapozottsága mellett. A helyes büszkeségnek márpedig egyetlen jogalapja van: a feddhetetlen minőség. Büszkeséggel megelégedni nemigen lehet; büszkeséggel nyugtázni, elszámolni, lezárni annál inkább. S vajon tévedünk-e, ha azt feltételezzük, hogy az illő büszkeség „biztonsági szelepe”, amely gátját szabja, hogy a szép büszkeség önhittségbe forduljon át, nem más, mint a szerénység?

Sokféle oka, tárgya vagy célpontja lehet a jogos büszkeségnek. Talán egy nemzet vagy egy nép büszkeségére találhatók a legkétségtelenebb okok – amennyiben a múltat, a történelmet e büszkélkedés tárgyaként tekintjük. Hiszen lehet bár egy nemzeti történelem dicsőséges, olyan dicsőséges nemzeti történelem még nem volt, amelynek sötét és igen szegényes makulái ne lettek volna. Egy-egy századokra szóló „nemzeti” teljesítmény azonban jogos büszkeséggel tölthet el. Van-e vajon olyan magyar, aki ne ismerné el Széchenyi életművének nagyszerűségét? Már ha ismeri. Tagadja-e bárki is Ady szimbolista forradalmának vagy Pilinszky soha nem hallott mélységű lélekharfázásának értékeit? Csoma Sándor? Misztótfalusi? Kodály és Bartók? A veretes Munkácsy és a habókos Csontvári? – ki ne volna büszke rájuk?!

A filozófiai, művészi, tudományos vagy technikai teljesítmények alatt vagy fölött persze a magánélet „büszkeségei” olykor sokkal megragadóbbak, mert személyességük életfogytig feledhetetlen. Egy marosfői ismerősöm, amikor a búcsúást követően az autóba ülő lánya, veje és unokái után integetett, elmorzsolta egy könnyet – amúgy „férfiszemérmesen” –, s csak jó tíz perc múlva mondta, félhangosan, az otthon maradtaknak: „Akár meg is halhatnék már... Olyan büszke vagyok rájuk.”

Nagyernyei templomjavítási fejlemények

„Lehetne most már leányból társ” – hangzott el az utóbbi időben többször is a javaslat nagyernyei unitárius egyházközségünk további szervezeti fejlődésére utalva.

Bár még csak csírájában él e kezdeményezés, „történelmi jelentőségűnek” tekinthető Ernyében, a Székelyföld peremén levő községben, amelynek sok megpróbáltatást túlélt, alaposan megfigyelt és időnként templom nélkül maradt unitárius közössége az 1800-as évek elején vált Ikland filiájává, leányegyházközségévé. Közösségépítő légkörben, tudatos munkával készülünk a továbbiakban is a 2010-es templom-újrászentelő ünnepségre. Alapvető szempontok figyelembevételével elkészített pályázatunk végső formázására Peti András marosvásárhelyi önkormányzati képviselőt, az Adaptatio Kft ügyvezető igazgatóját kérjük fel, aki eleget is tett kérésünknek.

A magyarországi Szülőföld Alap Kulturális, Egyházi és Média Kollégiumához benyújtott pályázatunkat június 17-i keltezésű értesítésben megköszönték és sajnálattal értesítettek, hogy „a rendelkezésre álló keretösszegre figyelemmel a Kollégium május 20-i ülésén úgy döntött, hogy az ez évi pályázati kiírás elbírálása keretében nem részesítette támogatásban az Ön pályázatát.” A számunkra kedvezőtlen döntést keserű szájjal vetjük tudomásul. A jelentős idő- és energia-befektetést igénylő pályázati tevékenység során némi elégtételt jelentett a Communitas Alapítvány Művelődési Szaktestülete június 4-i értesítése, amely szerint A nagyernyei unitárius templom ismertetése és idegenforgalmi körforgásba való bekapcsolása című pályázatunkra 1500 lej támogatást ítélt meg 2009. évi alapjaiból.

A pénzüsszeg nyilván nem áll még rendelkezésünkre, hisz „a támogatás el-

számolási rendszerben működik: a megítélt pénzüsszeget a helyes elszámolás átadása után kaphatja meg a pályázó.” A Maros megyei Tanácshoz benyújtott pályázatunk elbírálása eredményére várva legutóbb június 29-én tartottunk keblitanácsi gyűlést helyi építkezési vállalkozók és áramhálózat bekötéséhez értő szakemberek részvételével.

Keblitanácsunk tagjai templomépületünk további külső-belső javítását, megszelését, a bútorzat javítását és újrafestését kívánják előmozdítani azáltal, hogy helyi gyülekezeti gyűjtést szervezve kötelező pénzbeli hozzájárulást állapítottak meg. Továbbra is folytatni kívánjuk a Nagyernyei Polgármesteri Hivatalnál való pénzbeli segítségkérő „kopogtatást”, amely eddig eredményesnek bizonyult.

Beszámolóink által a tisztelt Olvasó lehetőségére szerinti szíves segítségét is kérjük azzal a meggyőződéssel és hittel, hogy „a jókedvű adakozót szereti az Isten.” (2 Kor 9,7) Hittestvéri szeretettel gondolva a „nagyérdeműre” közöljük pénzüsszelet adatainkat.

Számlatulajdonos:

Parohia Unitariană Icland

cod IBAN:

RO63 PIRB 2800 7029 1100 1000

Piraeus Bank, Mureș

Pálffy Anna-Mária

Magyarorszáti hírmorzsa

A magyarorszáti unitárius közösség egyházunk egyik legbuzgóbb templomlátogató gyülekezete. A faluhoz tartozó tanyavilág lakóinak többsége idős, beteg ember, akik – bár szoltáros lélekkel vágyódnak a templomba – gyalog képtelenek megtenni a 4–6 kilométeres utat. Ezért elhatároztuk, hogy minden hónap utolsó vasárnapján, illetve a sátoros ünnepek másodnapján délután 3 órától istentiszteletet tartunk a dombfalusi keblitanácsos, Kun Béla otthonában. Ezidáig átlagban a dombfalusi híveknek több

mint a fele vett részt az istentiszteleteken. Istentisztelet előtt lehetőség nyílt énekeink ismétlésére, utána pedig a maradandó élményeket nyújtó közös együttlétre.

Még nagyobb öröm számunkra, hogy többéves tervezettség után hál'Istennek elkezdődött ősi templomunk külső javítása. Hála az áldozatkészségnek és a közmunka-vállalásnak, a munkálatok jól haladnak. Reményeink szerint július végére szépen felújítva, virágágyásokkal övezve fogja várni az evangéliumra mindig szomjas magyarorszáti híveket. (B.T.)

Búcsú és kezdés Keresztúron

A székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium sikeresen zárta az idei tanévet. Az évközi mindennapok prózai történései után felemelő és biztató a közösségünk számára, ha az év végi eredmény pozitív üzenetet hordoz. Az idei eredmények azt sugallják, hogy a befektetett munka nem volt hiábavaló, mert egyházi és nemzeti közösségünk egyaránt igényt tart arra az értékrendre, amely a „műzsák és erények” jegyében fogalmazódott meg.

Az iskolai évvárás központi ünnepélyes pillanata a végzős diákok ballagási ünnepsége. Iskolánk irigylésre méltó parkja olyan környezetet biztosít az ünneplésre, amely egyedi, méltóságteljes élményt nyújt ünneplőnek, ünnepeltnek és egyszerű résztvevőnek egyaránt.

Idén először került sor arra, hogy az 1993-ban újjáindított, immár Berde Mózes nevet viselő unitárius gimnázium két végzős osztályt bocsátott útjára. A hagyomány szerint a ballagási ünnepség templomi szertartással kezdődött. Az iskolalalelkész ünnepi áhítatát és Andrási Benedek aligazgató köszöntését követően a végzősök ünnepélyesen elköszöntek a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközségtől és vezetőjétől, Szombatfalvi József lelkésztől. A fiatalabb diákok díszörséget álltak a templomajtótól az iskola bejáratáig és tisztelegtek a népviseletbe öltözött ballagóknak előtt.

Fekete János nyugalmazott igazgató és Varró Margit jelenlegi igazgató

A szabadtéri ünneplés során Varró Margit igazgató beszédében helytállásra és emberségre biztatta az ünnepeket, míg Bálint Benczédi Ferenc püspök az ószövetségi templomépítés párhuzamával a szellemi, lelki építkezés fontosságáról beszélt. Idén immár harmadik alkalommal került sor arra, hogy az iskolánk diákjait támogató concordi (USA) unitá-

rius-univerzalista egyházközség hivatalos küldött által köszönti a végzősöket. Elena Siani beszédével és jelenlétével a példaeértékű testvérkapcsolatot újabb értékes gyöngyszemmel gazdagította.

A ballagó diákok osztálynevelői, Nemes Annamária zenetanár és Czire Alpar testnevelés szakos tanár meghatódva díjazták a legjobbakat azon diákok közül, akiket négy évig nagy szeretettel portfogoltak. A Berde Mózes Unitárius Gimnázium legrangosabb, az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa által felajánlott, Kriza János nevet viselő díjban idén Kányádi Orsolya végzős diák részesült. A továbbiakban a kultúra, a sport terén való teljesítményekért, valamint a különböző megyei és országos szintű versenyeken elért kiváló eredményekért számos diákunk részesült díjban és kitüntetésben.

Az idei ballagási ünnepség különleges pillanata volt, amikor Varró Margit igazgató és Andrási Benedek aligazgató az iskola Vezető Tanácsának határozata alapján kitüntetésben részesítette Fekete János nyugalmazott igazgatót, az 1993-ban újjáindított Unitárius Gimnázium első igazgatóját. A Vezető Tanács határozata szerint Fekete János ny. igazgató iskolánk „örökös tiszteletbeli diákja” címben részesült.

Összegezve az ünnepi történéseket elmondhatjuk, hogy egyházunk székelyföldi alma materében a helyzet sokat változott az utóbbi közel két évtizedben. Értékes, fiatalos és elkötelezett tanári kar munkálkodik azért, hogy az egykoron nagy hírt szerzett iskola a válságos évtizedek kényszerszünete után visszanyerje régi méltóságát. Bízunk benne, hogy diákjaink mélyen szívükbe zárják azt az üzenetet és értékrendet, amellyel útjukra bocsátottuk, hogy jó híret vigyék intézményünknek, és hogy az iskola is büszkén emlegethesse a jövőben sikeresen felcsendülő nevüket.

A negyvenöt évből álló diák közössége egy új korszak kezdetének hírnöke. A következő tanévvel kezdve Egyházunk és a Gimnázium egyaránt elmondhatja, hogy Székelykeresztúron is sikeresen újjáépítette az egyházi iskolai oktatást az elemi osztályoktól a liceumig. Ez utóbbi szinten ma már humán (teológia/angol/német) és reál (természettudományok) profilkitűzést tudunk kínálni a korszerű oktatás jegyében. Iskolai közösségünk életéről bővebb tájékoztatással a www.berdemozes.ro honlapon szolgálunk.

A Berde Mózes Unitárius Gimnázium rendeltetésének megfelelően tárt karokkal várja a közeli és távoli vidékekről unitárius és más felekezetű diákok jelentkezését.

Lakatos Sándor

Egyszer volt, hol nem volt...

1944 októberét írtuk, amikor a szovjet csapatok s nyomukban a román hadsereg „felszabadított” minket. Úgy látszott, hogy fenekestől felfordult a világ....

És akkor akadt két merész ember, akik úgy látták, hogy most talán meg lehetne valósítani egy régi álmot: létre lehetne hozni egy unitárius leány-középiskolát Kolozsváron! Akkoriban az Egyháznak volt Kollégiuma, elemitől érettségiig tanulhattak itt a fiúk, sőt a Teológiai Akadémián felsőfokú oktatás is volt, de a lányok számára csak a négy elemi osztály volt biztosítva. Akik tovább akartak tanulni, az állami vagy a református leánygimnáziumot, valamint a Marianum katolikus leányiskolát vehették igénybe.

Az Unitárius Nőszövetség akkori elnöke, dr. Mikó Lőrincé és Hadházi Sándor tanár – akkor frissen kinevezett tanfelügyelő – megtervezték és megszervezték az Unitárius Ipari Leányliceumot... A tervek szerint az iskola érettségi bizonyítvány mellett mesterképzést is adott volna, amellyel bárki műhelyt nyithatott és az ígéretek szerint eleinte adómentesen dolgozhatott volna a választott mesterségben. Az eredeti tervek szerint öt szakon tanulhattak volna a leányok: női ruhavarrást, fehérnemű-varrást, kézimunkát, szövészetet vagy kalapos-művirág-készítő szakmát.

Az engedélyek megszerzése és az iskola szervezése, felszerelése folyt. Major Sándorné Major Zsuzsika személyében találták meg a vezetőt, igazgatót. Még abban az iskolai évben beindult egy osztály, 10–15 tanulóval. Majd a következő évben már 44-es létszámmal indult a következő csapat, a negyedik évben két, majd az ötödik évben már három párhuzamos osztály indult. Felkapott iskola lett, nagy volt iránta az érdeklődés, a háború utáni nehéz években mindenki a kisipar fejlődését látta a legbiztosabb jövőnek... De elég nagy volt a lemorzsolódás is, hiszen az elméleti és gyakorlati oktatás nagy elfoglaltságot jelentett.

És 1948-ban elballagott az első tíz diák.

Aztán jött az államosítás. A második csapat 25-re apadt létszámmal már a Magyar Műszaki Ipari Leányiskolában érettségizett női szabászat, fehérnemű-kézimunka és szövészet szakon... És ezzel le is zárult az iskola története. A nők munkába-állásával nagy szükség lett óvónő-képzésre, s hirtelen fordulattal az iskolát átalakították, még azt sem hagyták, hogy bár akik már

három évig tanultak egy szakmát, befejezhessék tanulmányaikat. A nehezen összehozott felszerelés pedig nagyrészt elkallódott...

Hát ez volna a mese vége... Mégsem ez a vége!

2009. június 20-án a Kollégium Brassai utcai kiskapujánál tíz öregdiák gyülekezett izgatottan, megünnepelni ballagásunk 60. évfordulóját. Első utunk a földszinti osztályok mellett elhelyezett tablóhoz vezetett, amely végre az öt megillető helyre került. Leróttuk tiszteletünket elhalt tanáraink és tizenöt társunk emléke előtt, majd a „kistanáriba” vonultunk, ahol valamikor a szövőműhelyünk volt. Folyt az édes-bús emlékezés, hallgattuk a beszámolókat társaink életéről, családjukról, az öregkori bajokról, de vidáman idéztük fel a diákélet számtalan kalandját, eseményét.

Nagyon jól esett mindannyiunknak a János Zsigmond Unitárius Kollégium – személy szerint Popa Márta igazgatónő és Péterffy Enikő tanárnő – figyelmessége, a tablónkról készült fénykép és a mai iskolát bemutató évkönyv, amelyekkel megajándékoztak minket.

Külön kedves ajándék volt a táblára felírt szép Albert Schweitzer-idézet.

Találkozónkat az iskolai menzán zártuk, megcsodálva az Egyházunk által biztosított jó körülményeket. Felidézttük a hajdani Leányotthon sokkal nyomorúságosabb viszonyait, a háború utáni idők nehézségeit, és megállapítottuk, hogy mindezek mellett nagyon szép idők voltak, hiszen fiatalok és vidámak – no meg egészségesebbek – voltunk...

Zsakó Erzsébet

Kapcsolatápoló látogatás Iklandon

Régóta várt testvéregyházközi látogatásra került sor Iklandon június harmadik hétvégéjén. 19-én délután érkezett meg a gyülekezetbe Barbara R. Threet, az egyesült államokbeli Melrose-i Unitárius Univerzalista Egyházközség lelkésze, aki 22-éig tartózkodott a Káli-patak völgyében meghúzódó faluban. Vasárnap az angol és magyar nyelven tartott ünnepi istentiszteleten a vendég lelkész Pálffy Anna-Mária házigazda lelkészével szolgált együtt.

A Massachusetts állambeli, Bostonhoz közeli kis város testvérgyüleke-

zetének lelki vezetője a Fil 1,3-7 bibliai részre épített szószéki szolgálatában a közel nyolc éve indult gyülekezeti kapcsolat folytatásának és megerősítésének szükségességét hangsúlyozta. Gyülekezetük tagjai figyelme elsősorban arra irányult, hogy lelkészt találjanak. Két évvel ezelőtt ez sikerült, egyházközségük ismét erősödésnek indult. Ezzel párhuzamosan szeretnék az iklandi unitárius közösséggel való kapcsolatot is megújítani, ugyanakkor „kíváncsiak vagyunk arra, hogy egyházi közösségekként mit tudunk tanulni egymástól és hogyan tudjuk egymást se-

gíteni és megerősíteni” – mondta Barbara Threet, aki továbbá szólt mindazokról a kihívásokról, amelyek a két gyülekezetek közelmúltbeli életében hasonlókként merültek fel, úgymint új lelkész érkezése, pénzügyi nehézségek, a gyülekezeti tag-ságban bekövetkezett változások. A rózsákkal díszített iklandi templomban többek közt a következőket hallhatták az ünnepségen részt vevők: „Ti Erdélyben sokszor megtapasztaltátok unitárius egyházatok, hitetek üldözését, és mindezek ellenére megmaradtatok. Egyháztörténelmünk folyamán nekünk nem voltak ilyen megpróbáltatásaink. Veletek együtt mi is büszkék lehetünk a több mint 440 éves hitünkre és egyházunkra, amely

Barbara R. Threet lelkész nő
és Buzsa Gizella egyházközségi jegyző

mindig a szeretet, a remény és a türelem egyházaként működött. Olyan utakat és lehetőségeket szeretnénk találni, amelyek közelebb hozzák egymáshoz gyülekezetünket. Szeretnénk megosztani egymással örömeinket, és szeretnénk segíteni egymást a megpróbáltatások idején. Szeretnénk, ha gyermekeink megismernék a ti gyermekeiteket – ezért is hoztam kifestős

könyveket, amelyeket a mi gyermekeink is használnak. Gyülekezetünk fiataljait érdekli, milyen tizenévesként élni a világnak ezen a részén. Minket, felnőtteket az érdekel, miként éltek meg vallásokat itt, Erdélyben, milyen hatást gyakorol a hitetek életetekre. Szeretnénk osztozni veletek hitetekben. Mi is érezzük az egy Isten hatalmát életünkben, akár csak ti is. Ismerjük Isten szeretetét, amely velünk van örömeinkben, érezzük támogatását és gondviselését életünk nehéz időszakában, és hisszük, hogy ti is megtapasztaljátok mindezeket.

Tudjuk milyen fontos egy hívő közösségben élni és milyen csodálatos, ha bővíteni tudjuk ezt a közösséget más településeken, más országokban élők bevonásával."

„Ragyogjon rád a napsugár, / vegyen körül szeretet, / a benned levő tiszta fény vezesse léptedet” – énekelte angolul a lelkész nő, majd végül magyarul, „Isten áldja!” köszöntésünkkel zárta első, erdélyi unitárius templomban végzett szolgálatát.

A templom piacán a Melrose-i gyülekezet vezető tanácsát, a tagokat, családokat bemutató fényképes kiadvány és valóságos gyermekrajzok átadására került sor, amelyeket Átyin Sándor gondnok

köszönt meg az egyházközség nevében. A vallásórás gyermekek éneklése megörvendeztette a vendéget és a falubelieket is.

A templom-kijáratí kézfogásokat követően vendégünk a Carol Nestor bizottsági tag által összegyűjtött, magyar nyelvű gyermekirodalom-képeskönyveket osztotta szét a jelen levő gyermekeknek, továbbá apró gyermekjátékok és csokoládé ajándékozására is sor került.

Az éjszakába nyúló egyháztanácsi együttlét során kialakult kötetlen beszélgetést és éneklést követően Barbara Threet a Melrose és Ikland közti közösségvállalás szükségességének adott hangot: „a mi gyülekezetünk tagjai értetek is imádkoznak és szeretettel gondolnak rátok.”

A tisztelet és köszönet szellemében fogadták a helyiek a lelkész nő által tolmácsoló gyülekezeti üzenetet: „Arra kötelezzük magunkat, hogy ne feledkezzünk meg rólatok, hogy támogassunk titeket és osztozzunk veletek nagyszerű unitárius hitünkben.”

További élménydús Erdély-járást, jó utat és sikeres hazaérkezést kívánva, a mielőbbi viszontlátás reményében „engedték el” a helyiek a kedves látogatót.

Pálffy Tamás Szabolcs

Emberek

Van egy barátunk, akit egyszerűen csak Johnnak hívunk (amióta ekként mutatkozott be a princetoni testvérgyülekezet idelátogató tagjainak). Szakmájában dolgozó, egyéni vállalatot működtető, nagyon elfoglalt ember. Se éjjele, se nappala, annyi a munkája. De hát annyi hozzá hasonló ember van még! Ő mégis „érdekes egyéniség” a mi szemünkben. Elfoglaltsága ellenére ugyanis rendszeresen jár a templomba. Majd' minden vasárnap ott ül a megszokott helyén a padban, s ha netán később érkezik és foglalt a „helye”, akkor beül a legelső padba, amelyben, elmondása szerint, nem érzi olyan jól magát.

– Fogalmatok sincs, hogy én mennyire szeretek templomba járni! És főleg nyári időszakban.

Mindhárman egyszerre kapjuk fel a fejünket. Mármost a felesége és mi a lelkes férjessel.

– Úgy érzem magam a templomban – folytatja –, mint egy gyönyörű, színes virágos kertben. – Majd mosolyog és hozzátéveszi: – Tudjátok, az emberek öltözete miatt.

Közelebb húzzuk a székeket.

– Ilyenkor nyáron, amikor az emberek lengébben öltöznek... Az a sok szép színes

selyembiúz, könnyű kis kosztümök a nőkön. Istenem, ilyenkor pillangó szeretnék lenni. A férfiak világos ingben és nadrágban, s a cipők, jaj azok a világos nyári cipők! Nem mintha télen nem szeretnék templomba járni..., de olyankor a sötét vagy fekete kabátok, a nőkön sapkák, kalapok, vastag sálak, fekete csizmák... valahogy mintha minden, mindenki komorabb lenne. Bár télen az emberek – ezt is megfigyeltem – mintha közelebb húzódnának egymáshoz, mintha egymást akarnak melegíteni.

– S a prédikáció? Egyáltalán odafigyelsz te a prédikációra? – s a felesége fűrkészőn néz Johnra.

– Igen. Mert a vámszedőknek azt mondja Keresztelő János: ne követeljenek többet, mint az előírás, vagyis ne legyenek telhetetlenek. Egymástól tökéletességet várunk el, vagyis olyasmit, amit mi sem valósítunk meg... – és szinte szóról szóra idéz a vasárnapi prédikációból. – Ezen a vasárnapon mintha rólam is prédikált volna a pap – teszi hozzá és ismét mosolyog.

John! Nem voltál egyedül ezzel az érzéssel! Azon a vasárnapon többször is mély sóhajtásokat hallottam, mi több, a négy szolgálati helyen egy egész csokorra valót gyűjtöttem efféle felszakadó sóhajokból... s persze, mintha rólam is pré-

dikált volna a pap. Azt hiszem: jó úton járunk. A tökéletesedés útján? A kérdés csak az, hogy mennyire kitartóan törekedünk erre a tökéletességre. „Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, a mely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt.” (Mt 7,14)

Benedek Enikő

Köszönet egy idős kántornak

A szőkefalvi gyülekezetben immár 57 esztendeje, 1952 óta szolgál Szász Mihály énekes. Szolgálatát, munkáját mindvégig hűséggel és helytállással végezte. Nem anyagi szempontok vezérelték, hanem egyháza iránti ragaszkodása, hűsége.

Ennek szép bizonyosságát adta az elmúlt évben, amikor az egyházközség szűkös anyagi lehetőségek mellett fogott hozzá a lelkészi lakás belső javításához. Szász Mihály úgy érezte, hogy neki is segítenie kell. 800 lejt kitevő egész évi kántori bérét adomány címen visszahagyta az egyházközségnek.

Ezért az önzetlen áldozatkész cselekedetért köszönetét fejezi ki a szőkefalvi gyülekezet, de egyben elismerés illeti őt egyházunk részéről is. Legyen és maradjon életén továbbra is Isten áldása! (Nagy Endre)

Esély lábnyomokra

Líceumi éveimet „infó” szakon szenvedtem végig. Hamar kiderült, hogy a rengeteg matematika-, fizika- és programozás-óra inkább álmodozásra, mintsem a helyes algoritmusok alkalmazására serkentett. A négy évnek mégis maradt lenyomata: sokszor azon kapom magam, hogy függvények mentén pozitív és negatív oldalon próbálom „lemérni” az érzelmeket, az örömet vagy a teljesítményt – így van abszolút öröm-elváram és abszolút tökéletesség-elváram.

Sára lányom élete, aki halmozottan sérült, naponta ad fel újabb és újabb lecke-tét arról, hogy ami *nem teljes*, az is lehet *tökéletes*. Ennek a tanulásnak egy „fejezet” szeretném most megosztani.

Romániában jó a fogyatékosok életét szabályozó törvény. Ennek alkalmazása azonban sokszor a helyi hatóságokon és a szülők, illetve idősebb sérültek kitar-tásán múlik.

A Hargita Megyei Ifjúsági Igazgatóság idén is megszervezte – a tengerparti Nep-tunon – az Őrangyal tábort, amelyen közel háromszáz sérült fiatal vehetett részt. Így történt, hogy az udvarhelyi csapat tag-jaiként mi is elindultunk a nagy kalandra. Sára rutinos utazónak számít ugyan, mégis ez volt az első igazi nyaralása. A sérültek mellett önkéntes egészséges fi-atalok is részt vehettek a táborban – ed-digi elkötelezettségük és munkájuk ered-ményeként. Biztató tapasztalat volt ilyen

is látni; érezni, hogy némelyik fiatalban már zsigeri szinten működik a segítség-adási szándék. Bennem, akinek a fogyatékosság sokáig tabutémának számított – és gondolom, ezzel sokan vagyunk így –, bennem még mindig erősebb a „hogyan fogjak neki a segítségnyújtásnak” aggo-dalma, mint annak egyszerű és gyakorla-tias megélése.

Európa-szerte egyre szélesebb körű propaganda folyik azért, hogy sérültje-inket elfogadjuk. A televíziós csatornák egyikén elhangzott gondolat szellemében az igazi fogyatékos az, ha esélyt sem adunk egymásnak.

Nos, az önkéntesek a neptuni ten-gerparton most igenis esélyt teremtettek arra, hogy azok is lábnyomot hagyjanak a homokban, akiknek ez maguktól nem sikerülne.

Mi, Udvarhely környéki sérült gyere-kek szülei már egy éve találkozunk havi egy alkalommal. Az ilyen havi találko-zók egyikén ismertem meg egy kisle-gényt, aki mozgáskorlátozott: mászni jól, menni csak segítséggel tud. Ha van ab-szolút öröm, akkor ez a legényecske igen magasra tette a mércét, amikor felfedezte, hogy a tenger vízében megszűnnek azok az akadályok, amelyeket a gravitáció ha-tására él meg mozgása során. És én, aki kaptam ebből a teljességből egy csipet-nyit, elmondhatom: megérte.

S íme, a „függvény típusú” gondol-kodással együtt az álmodásaim is megmaradtak. Hiszem, hogy az első láb-nyomokat a sérültek felé nekünk, öntuda-tos vallásos embereknek kellene otthagy-nunk közös életünk főnyében.

Simó Melinda

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Orbán Erika,
Sepsiszentgyörgy,
0740-502563;

Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100;

Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767;

Pavelka Attila,
Marosvásárhely,
0746-234917.

Az Énekvezér-képesítő Bizottság június 25-én énekvezér-képesítő vizsgát tartott, amelyen a marosvásárhelyi Református Kántor-tanítói Intézetben idén végzett Istok Erzsébet bözödkörispataki atyánkfia unitárius énekvezéri oklevelet szerzett.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán június 28-án tartották az évzáró ünnepélyt. A kolozsvári belvárosi unitárius templomban tartott istentiszteleten Nagy László főjegyző végezte a szószéki szolgálatot. Az évzáró keretében történt a három végzős hallgató átadása és egyházi szolgálatra való átvétele is. Vagyas Attila, Varró Bodoczi Barna és Vass Zsuzsánna gyakorló segédlelkészi kinevezését a Püspöki Hi-vatal az ősztől állítja ki.

Egyházunk legfőbb végrehajtó testülete, az Egyházi Kép-viselő Tanács július 3-án tartotta II. évnegyedi rendes ülését

Marosvásárhelyen, a Kövesdombi Unitárius Egyházközség tanácstermében. Napirenden szerepelt többek közt Bálint Benczédi Ferenc püspök beszámolója egyesült államokbeli útfjáról, az egyházi stratégiai tervezés háttérdokumentuma, a felekezeti középiskolák beszámolója a frissen zárult tanév-ről, az egyházközségi közigazgatási és pénzügyviteli szabály-zat, a szejkefürdői unitárius találkozó 2009. évi megszerve-zése, valamint beszámoló az államvédelmi szervek egyházi életbe való beavatkozásának feltárását előkészítő bizottság te-vékenységről.

A Lelkészképesítő Bizottság július 7-én lelkészképesítő vizsgát tartott Kolozsváron. Ez alkalommal Bíró Attila kö-kösi, Finta Emese Erzsébet kálnoki, Kis János Csaba ara-nyosrákosi, Kiss Sándor Loránd székelyudvarhelyi, Mikó Amália székelykeresztúri, Sipos László várfalvi, Szabó Adél sepsiszentgyörgyi és Újvárosi Katalin székelymuzsnai gyakorló segédlelkész unitárius lelkészi oklevelet szerzett.

Az élteben-holtában balsorsú képzőművész – 1.

*Vad esőben járok, járok éjszaka
Ide kerget engem szívem fájdalma,
Vad erdőben járok egyedül,
Rajtam az Isten sem könyörül.*

Bartók Béla *Bolyongás* című kórusműve napok óta kísért, nem hagy nyugton, minduntalan átvillan és visszhangzik bennem. Feltételezem azért, mert én magam is, bár sokkal szelídebb erdőben, voltaképpen útvesztők mentén bolyongok, felmenőim után kutatva szünős-szüntelen. Lapozgatok a megfakult iratok közt. Bepillantok ide is, oda is, végül megállapodom és beköszönök Sárdi István festőművész-rajztanár, unitárius egyházi tanácsoshoz, Munkácsy Mihály egykori barátjához, Nagy István és Pákei Lajos tanárához. Egy kolozsvári útmutató név- és

által / Melyben vadnak írva az Ecclesiai Törvények, / az Ecclesia Földei Szenafüvei / és az Úr asztalára való edények Abroszok.)

Sárdi István diákéveit Torockón, majd Kolozsváron töltötte. Korán megnyilvánult a képzőművészet iránti hajlandósága, tehetsége, ezért már gimnazista diák korában besegített az elemi osztályok rajztanításába. 1863-ban érettségizett, és egy ideig Vastagh György útmutatásai alapján rajzolt-festett. Nem sokkal az érettségi letétele után rajztanító az unitárius gimnáziumban (mint papjelölt), majd két évig házitanító. „(Pákei Lajos) minden támogatást megkapott szüleitől is. Édesatyja Sárdi Istvánt, a későbbi jeles rajzoló és festőművészt járatta házához fia rajztanítójának” – írja Kelemen Lajos. Ebben az időben a kormány Nürnbergbe és Mün-

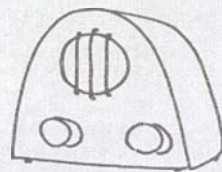
Kolozsvári alakuló közgyűlésre érkezettek bevonulása 1885. augusztus 31-én a vasúttól a Mátyás király téren a városháza elé.

címjegyzék szerint Sárdi dédnagybátyám (1843–1901) a Kül-Monostor utca 46. szám alatt lakott 1899-ben.

Megpróbálom felvázolni – sajnos hiányos adatok alapján – életpályáját. Ősrégi unitárius család sarjaként 1843-ban látta meg a napvilágot Torockón. A népes család felmenői több generáción keresztül az unitárius lelképásztori hivatást választották. (Egy 18. századi adat Nagykadácsról való [1745], ahol fennmaradt a szintén Sárdi István nevű kadácsi lelkész kézzel írott könyvecskéje: Kadácsi / Ecclesia könyve mely csinaltat / Anno 1745 Esztendőben / Akkori predicator Sárdi István

chenbe, a képzőművészeti akadémiára szóló ösztöndíjakat biztosított azoknak a tehetséges fiatal képzőművészeknek, akik később majd itthon, magyarhonban rajztanárként kamatoztatják tudásukat az ország tanintézteiben. Sárdi István is e szerencsés ösztöndíjasok között volt.

A magyar különítmény megérkezvén Németországba, rendszeresen és lelkiismeretesen látogatta az előadásokat, rajzolt és festett. Ez időből való Sárdi egyik legszebb, meghitt hangulatú *Alvó lány* című festménye (München 1873). Megismerkedik és barátságot köt Munkácsy Mihállyal, akivel együtt is dolgozik. Ez

Unitárius rádióműsorok

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió,
909 kHz és 1593 kHz középhullámon,
valamint a 95,6 MHz-es
ultrarövid-hullámon.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
Alkalomszerűen, vasárnapokon,
17.30-kor. *Július 19.*

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m
középhullámon, valamint a 95,6
MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai
napokon, 9.30-kor. Szerkeszti:
Solymosi Zsolt. *Augusztus 5., 26.*

Unitárius hírek

Bukaresti Rádió,
a 909, 1197, 1323 és 1593 kHz közép-
hullámon. Szerkeszti: Vincze Lóránt.
Vasárnapokon 10.00 órától.
Augusztus 2.

Igehirdetés

*Az unitárius egyház részéről
Marosvásárhelyi Rádió*,
a 98,9 MHz ultrarövid, valamint
1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita)
középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.
Vasárnapokon 12.00 órától.
Augusztus 16. (Pál János)

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban,
a 87,9 MHz-en, illetve interneten
a www.prima-radio.ro címen.
Szerkeszti: Csáki Levente.
Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

az együttlét lehet az alapja annak a történetnek, mely a kolozsvári Erdélyi Szemle 1930/11-es számában jelent meg. A cikkíró krónikája szerint Munkácsy müncheni festőállványát Sárdi örökölte és hozta haza. Ezt a Munkácsy-emléket később egy kolozsvári fényképész műteremben közszemlére bocsátották.

folytatás a 10. oldalon

Buzás Pál

Az élteben-holtában...

folytatás a 9. oldalról

A három ösztöndíjas tanulóév letelte után Sárdi István 1874-ben elfoglalja a felkínált rajz- és szépírástanári állást a Kolozsvári Állami Tanítóképezdében és Tanítónőképezdében. 1881-ben véglegesítik állásában, pár évre rá pedig kinevezik mindkét képezde rendes tanárává. A képezdekben a heti óraszám (7-9) mellett ő volt a rajztani tárgyak óre is és a tanári gyűlések jegyzője.

Lássuk, mit is tanított Sárdi? Kiválasztottam a tanítóképezdek Értesítőnyéből egy-egy évi tanítási munkatervét.

„Tanítóképezde 1876/77. tanév

Rajz- és szépírás, II. osztály

a) Alapfogalmak s némely fontosabb tételek térmértanból; a mértani testek tulajdonságai és nemei.

b) Az ábrázoló mértanból néhány alapfogalom, amennyire a hiányos készletek mellett szemléltetni lehetett.

c) Szabadkézi rajzolás, rajzónnal másolás a Hermes-féle mintalapokról, továbbá a Schreiber Guido-féle színes előlapok után tollal-tussal és szépiával.

d) Mintázás, szabályos mértani testek készítése kártyapapírból s végül

e) Természet után való rajzolás (mértani testek, épületek) szóbeli távlattani utasításokkal kísérve.

Tanítónő-képezde, 1887/88 tanév

Rajz- és szépírás, IV. osztály

Rajzolás. Hetenként 2 órán. Árny- és fénytán rövid ismertetése. Szabadkézi rajzolás Taubinger I. árnyékoló, féldomborokat mutató mintalapjai, valamint Hermes és Julien jobb mintalapjai után, továbbá fők rajzolása. Ducelet Josephine – modélles classiques – művei után, végül fa- és gipszminták után rajzolás.

Jegyzés: a növendékek mind a négy osztályban a tanév folyamán készített rajzaikat az évi vizsga tartama alatt közszemlére állították ki, az I. és II. osztálybeliek füzetekben, a III. és IV. osztálybeliek osztályokként együttesen fali táblákon és falon. A III. osztálybeli növendékek rajzainak száma a tanév végén 256, a IV. osztálybelieké 120 darabot tesz ki.”

Az 1880-as évek végén Sárdi osztályába került, tanítványa lett a későbbi neves festőművész: Nagy István. Murádin Jenő monográfiájában (Nagy István, Kriterion, 1984) megjegyzi, hogy „Nagy Istvánnak szerencséje volt rajztanárával... Sárdi István nevét ki kell emelnem Nagy István első művészi irányítói között... valóban alakítója volt Nagy István művészpályájának.”

Forrás: *Művelődés*, 2009/4.

Albert bácsi pünkösdi ünnepe

„Pünkösöd, a lélek diadalának és az egyház megalakulásának ünnepe” – hangzik a konfirmandus ifjú szájából. Ünnepel a gyülekezet minden tagja, de mégis a botfalusi Albert bácsi számára különleges ez a pünkösdi ünnep. A botfaluban élő Albert bácsi unitárius hitben született. Az unitárius gyülekezet lelkes tagja, aki nem feledkezett meg a vasárnapokról, aki a harangszót mindig meghallotta még akkor is, ha az imaház udvarán díszelő kis harang csak jelképe a vasárnapi harangozásnak.

Az idő telt, és Albert bácsi belépett az igazi öregek, koro-sok sorába. Betöltötte a nyolcvanhét évet és az öregség magával hozta a betegséget, agyvérzést kapott. Az úrvacsorát betegsége alatt kérte, és minden ünnep alkalmával a botfalusi lelkész, Adorjáni Levente elvitte. Szükségét érezte az úrvacsorának, hogy erőt nyerjen és az életnek újból értelmét lássa. Betegsége alatt meglátogattuk és mindig az egyházi életet hiányolta. Az erős unitárius hit adott erőt a legnehezebb pillanatokban is. Lesett és műteni kellett, a kor ellenére ezt is átvészelte és egyetlen vágya az volt, hogy újra eljöhessen abba a kis unitárius közösségbe, a kis imaházba. Nagyon sokszor imára kulcsolta otthon is a kezét és hangosan mondta magyarul a Miatyánkot. Mindig boldog volt, hogy magyarul imádkozhat még akkor is, ha küzdeni kell a magyar nyelv megtartásáért.

A pünkösdi ünnep valami csodát üzent Albert bácsinak: „Próbálkozzon, mert eljut az imaházba!” A nyolcvannyolc éves bácsi erőt érzett lábában és elindult, hogy közösen, unitárius hívekkel imádkozzon, együtt ünnepelje pünkösödöt. Amikor megérkeztünk Botfaluba, bot kopogása hallatszott, Albert bácsi „erős és bátor” léptei voltak, szeméből öröm sugárzott és hála, hogy eljöhett. Kézfogás, üdvözlés alkalmával csillogó szemekkel és boldogan ennyit mondott: „Istenem, köszönöm, hogy eljöhett. Ez lesz a legszebb pünkösdi ünnepem.”

Ha valaki megkérdezné Albert bácsit, hogy gyógyulásában mi segített, honnan kapta az erőt? – ennyit válaszolna: *erős unitárius hitem.*

Albert bácsinak különleges pünkösdi ünnepe volt. Úgy gondoltam, a nyomdafestéket is megérdemli. Egy igaz unitárius hívő ember, aki bátran és konokul kitart vallása mellett még akkor is, ha küzdeni kell a magyar Miatyánkert.

Mintha Madách szavát követné: „Mondottam, ember, küzdj és bízva bízzál!”

Adorjáni Gyöngyvér

É visszhangok

Az élő imádkozás

Természetes dolog, hogy a lelkész, szolgálatait rendjén sokszor imádkozik, sőt egyházi beszédeiben is elmélkedik az imádságról. Ez alkalommal ide vonatkozó gondolataim visszhangverését oszтанám meg az Olvasókkal.

A régi időkben – s talán ma is – az első imádságot édesanyjától tanulta, tanulja a gyermek. Így történt ez velem is. Legelőször egy esti imádságra tanított édesanyám. Ez a rövid imádság jó éjszakát kívánt, Isten által mindenkinek. Aztán tanultam egy másikat, lefekvéskor mondott imádságot is, melyben már szüleimért, testvéreimért és önmagamért imádkoztam. Ezekhez kapcsoltam a Miatyánkot, sőt, később egy negyedik imádságot is. Mindenik rövid – minden este elmondtam, és elmondom ma is magamban azokat. Az imádkozásra, úgy érzem, nemcsak édesanyám vagy gyermekkori lelkészeim – Ürmösi Gyula és Fazakas Jenő tiszteletes urak – tanítottak, hanem Isten maga is. Őszintesége szigorú volt hozzám. Nehéz idők: háború, szárazság, éhség tette gyermekkoromat alig elviselhetővé. Volt tehát mit kérni Istentől: Édesapám jöjjön haza Kisinyóból, adna Isten esőt, s adna betevő falatot! De az isteni szigorúságot abból is tapasztaltam, hogy amikor elfelejtettem elmondani esti imádságomat, mindig szörnyű dolgokról álmodtam!

Imádságaim azokban az időkben csak az élőkért szóltak. De amikor szeretteim körül újból és újból elragadtam egyet-egyet a halál – megtanultam imádságomba belefoglalni az elhunytakat is. Amíg éltek, volt amit kérni: szüleim, testvéreim, majd hit-

vesem és gyermekeim számára. De gondolkoztam, töprengtem – mit kérjek elhunyt szüleim, testvéreim, gyermekem számára? Ennél a kérdésnél a filozófusi „tisza ész” megáll. A koporsó mellett, a halál kérdésében vigasztalásra vágyó lélek magára marad, az ész, az értelem cserben hagy. A hívő ember Istenhez fordul s így imádkozik: „Adj Uram valamit még a »csendes testi pihenés« mellé, az üdvösség homályos tartalma mellé. Adj valami személyes, valami öntudatos jót elhunyt szeretteim számára.” Igen! Az élet, a sors, a gyász, a fájdalom megtanít a holtakért is imádkozni, nemcsak a koporsó, a sírhant mellett, de minden napon, míg élünk, míg élek, örökké.

Valóban! A bánat megtanít imádkozni még a holtakért is. De – tapasztalatom szerint – nemcsak imádkozni tanít, hanem szeretni is. Szeretni, *jobban* szeretni azokat, akik még élnek, jobban szeretni mindeneket, embereket, állatokat, még a nővényeket is. Amilyen mértékű a fájdalom, olyan mértékű a szeretet gyarapodása a szívünkben. Talán ezért kell szenvednünk. Talán ezért adja gyermekei számára Isten a bánatot.

A kereszten való kinszenvedés a legnagyobb fájdalmat okozta a szeretet prófétájának. De ez az elképzelhetetlen nagy fájdalom és szenvedés teremtette a legtöbb szeretetet! Ha nem vállalta volna a szenvedést, a kereszthalált, ma senki se tudna Róla és ezerszer szegényebb volna szeretetben az emberiség napjainkban az Ő példája és tanítása nélkül.

Ez a „visszhang” tanítson mindannyiunkat lélekből imádkozni és tiszta szívből szeretni!

Lőrinczi Károly

"A humor Isten ajándéka"

(Bárá József)

A módszer.

Gyepesben történt.

János bácsi minden hajnalban öt körül állt meg a falu közepén – természetesen a papilak előtt –, hogy megfújván kürtjét összeszedje a legelőre kihajtandó teheneiket. A lelkész egy idő után igen kellemetlennek találta a túl korai ébresztőt, de természetesen nem üzhette el kemény szavakkal a kedves és egyházhű János bácsit. Ezért egy hajnalban kiadott egy pohár nyakolajat az ablakon, ekként szólván:

– Igen szépen fújja maga, János bácsi! És milyen fájtos hangja van a kürtjének! Fújja még sokáig!

János bácsi fújta is buzgón.

A jelenet másnap megismétlődött. Harmadnap is, negyednap is. Az ötödik napon azonban hiába várta János bácsi, hogy nyílják az ablak. A hatodikon és a hetedikén is. Hetednap hajnalban aztán az öreg méltatlankodva csapta hóna alá a kürtjét és dörmögve állt tovább:

– A mocsok pap! Még egy pohár pálinkát se ad! Fújja a háza előtt a kürtöt a hóhér!

Elmondta: Bulbuka Csaba, Kolozsvár

nők világa

Híd az időben

Az *Unitárius Közlöny* hasábjain két évvel ezelőtt már beszámoltunk arról, hogy 1994-ben a Svájci Katolikus Nőszövetség kezdeményezésére „összetoborozódott” egy nőcsoport. Az összetétel nagyon változatos volt: legalább négy nemzetiséget, öt-hat vallásfelekezetet, több mint húsz szervezetet, egyházat, alapítványt stb. képviseltünk. Az egyetlen közös dolog, ami összetartotta a csoport tagjait, az volt, hogy valamilyen formában mind olyan intézménynek a tagjai voltunk, amelyek segíteni hívatottak azokon, akik támogatásra szorulnak.

Az első találkozó Svájcban volt, és a jó szervezésnek köszönhetően ez a találkozó meghatározta a következők irányvonalát is. Mert azóta a csoport tagjai kétévenként találkoznak: Kolozsvár (1997), Bräila (1999), Marosvásárhely (2001), Medgyes (2003), Brassó (2005), Kolozsvár (2007) volt a találkozók színhelye. A szervezést, a programot mindig a helybeliek vállalták, de azt is el kell mondanunk, hogy az anyagiakat jórészt a Svájci Katolikus Nőszövetség fedezte.

2007-ben Kolozsváron úgy határoztunk, hogy lezárjuk a szeminárium-sorozatot – a résztvevők őszinte sajnálatára. Viszont valóban nem volt méltányos további támogatást igényelni a svájciaktól.

Annál nagyobb volt a meglepetésünk, amikor ez év tavaszán minden eddigi résztvevő meghívót kapott Bräilából, a Pro Homini jótékonyági alapítvány részéről egy háromnapos rendezvényre *A család a hagyományos és a modern társadalomban* címmel.

A meghívásra kilencen érkeztünk Bräilába június 23-án, valamennyien Erdélyből. Nagyon sajnáltuk, hogy a FOWE képviselői: Catherine Gyarmathy, Vreni Fischli, Ruth Barmet és Ruth Koch más elfoglaltságuk miatt nem tudtak eljönni. Mindannyian szerettük volna őket vizionálni. Érdekes kicsit elemezni honnan jöttek össze (ismét) a szeminárium résztvevői. A házigazdák természetesen valamennyien románok, ortodoxok, de a Pro Homini világi szervezet. A vendégek nemzetisége magyar illetve szász, katolikus, unitárius, evangélikus vallásúak – és valamennyien egyházak vagy egyházi szervezetek képviselőiben vettünk részt a rendezvényen.

A házigazdák által összeállított program érdekes és változatos volt. Az első napi bemutatkozás után a bräilai előadók különböző szempontokból világítottak rá a találkozó központi témájára: a család és a hivatás (karrier) közötti összhangra, illetve a munka – család – magánélet kapcsolatára. Három nagyon jól szervezett szociális célú alapítványt is bemutatottak. S közben megismerhettük a Pro Homini felépítését, eredményeit, azt, hogy honnan származnak az anyagi forrásaik. Az alapítványnak sikerült mozgósítania egy olyan tehető társadalmi réteget, amely hajlandó a gazdasági tevékenysége hasznának (profitjának) egy részét jótékony célra áldozni. S az alapítványt ezt nem alamizsnaként kapja, hanem pl. egy jótékony célú bál jövedelmeként. Az eredmények pedig igen látványosak. Két év alatt felépítettek egy közösségi intézményt, ahol idősek emberek napközi otthona van, ugyanitt foglalkoznak fiatalokkal, hogy azok szabadidejüket hasznosan töltsék el. Az idősek emberek szívesen járnak a közösségi házba: beszélgetnek, előadásokat hallgatnak, kézimunkáznak (láttuk a munkáikból rendezett kiállítást). Az alapítvány gondoskodik a program idején az étkeztetésükről is. A közösségi házban kapott helyet az alapítvány székhelye is, itt

folytatás a 12. oldalon

Asztalos Klára, Paskucz Viola

Híd az időben

folytatás a 11. oldalról

tartottuk a szemináriumot, igen jó körülmények között. Meg kell említeni, hogy a rendezvény teljes költségét a házigazdák vállalták, az erdélyi meghívottakra csak az útiköltség hárult.

Valamennyi meghívott szót kapott, alkalmunk volt bemutatni tevékenységünket, és utaltunk arra, hogy a mi nőszövetségi munkánk mennyiben különbözik a házigazdákétól.

A témára való ráhangolódást egy pszichológus is segítette: érdekes teszttel vizsgálta, mennyire vagyunk lelkileg fiatalok (valamennyiünket „kortalannak” nyilvánított!), majd egy érdekes szerepjátékkal próbáltuk bemutatni a családban levő nemzedékek (szülők és különböző korú gyermekek) közötti konfliktusokat, illetve azok lehetséges megoldását.

A házigazdák gondoskodtak arról is, hogy pihenjünk és kapcsolódjunk. Megmagyarázták, hogy a bräilai mediterrán körülmények között koradélután a nagy meleg miatt nem lehet igazán dolgozni, ilyenkor mindenki pihen. Voltunk uszodában és meglátogattuk a Bräila melletti Sóstó üdülőtelepet, ahol sokan keresik a gyógyulást iszapkezeléssel.

A legérdekesebb viszont a város felfedezése volt. Bräila nagyon érdekes város. Az itteniek büszkéek arra, hogy lakói gazdag kereskedők voltak: románok, görögök, oroszok, örmények, zsidók. Járták a világot, sokat kerestek és jól is éltek. Nem közönséges házakat, hanem igazi palotákat építettek, amelyek ma is megcsodálhatók a város sugárútjai két oldalán. Mert valódi széles, egyenes sugárútjai vannak Bräilának (a városközpont utcarendszere a 19. század végén készült terv alapján alakult ki). A házak egy-két emelet magasak, stílusuk inkább eklektikus, nincs két egyforma közöttük és valamennyi egy-egy kis ékszerdobozhoz hasonlít. Sajnos a két világháború, de főleg az azt követő kommunista rendszer elűzte a gazdag embereket. Az épületek gazdátlanul maradtak, az idő rajtuk hagyta romboló nyomait. Megkezdődött egy bizonyos felújítás, de építész és műemlékvédő szemmel nézve lehetetlen volt észre nem ven-

nünk azt, hogy egyes esetekben a felújítás maradandóbb károkat okoz, mint az enyészet. A kicserélt nyílászárók, a földszinten minden esztétikai igény nélkül kialakított üzlethelyiségek, illetve kirakatok tönkreteszik az elegáns, harmonikus homlokzatokat, a bebetonozott (úgymond’ megerősített!) erkélyek, az eredetnél jóval alacsonyabb tetőszerkezetek megbontják az összhangot. Nem mondtuk ki hangosan ezeket az észrevételeket, nem akartuk megbántani házigazdáinkat, de fájt a szívünk, mert tudtuk, hogy helyes tervezéssel ugyanezzel az anyagi befektetéssel lehetett volna sokkal jobban is...

Az utolsó napon meleg hangulatú búcsúestén köszöntük meg vendéglátóinknak a sok szépet, amiben részünk volt, valamennyien – vendéglátók és meghívottak – apró ajándékokkal kedveskedtünk egymásnak. Azzal a gondolattal vettünk búcsút egymástól, hátha két év múlva ismét találkozunk, ezúttal valahol Erdélyben.

Egy emlékezetes nap

A marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség nőszövetsége számára már hagyományossá vált évente egy olyan kirándulás megszervezése, amelynek során bejárjuk Erdély egy-egy tájegységét, ismerkedünk azok múltjával, híres személyiségeivel, építészeti és tárgyi emlékeivel, unitárius szellemiségével.

Tavaly októberben az Aranyos menti helységek unitárius örökségét, jelenét ismertük meg, az idén a Homoród menti falvakat céloztuk meg.

Gyönyörű májusi időben gördült ki az ötven személyes autóbusz a templomunk előtti parkolóból. Esperes urunk személyében nagyszerű „idegenvezetőnk” is volt, hiszen ő a meglátogatandó táj – közelebről Homoróddalmás – szülötte. Átszelve a Nyárad és Küküllő völgyét, Segesvár és Kóhalom irányában haladva elértük Homoród helységet, ahol a Kis- és Nagyhomoród vize összefolyik. Első megállónkon megcsodáltuk a százsz

erődtemplomot és keserűen tűnődtünk azon, hogyan űzte el a legújabb kori történelem a nyolcszáz éve idetelepített szászokat, akik szülőföldjükkel együtt itt hagytak egy fejlett, kulturált világot is. A Kishomoród első faluja Székelyzsombor, majd Újfalva következik, amely kis település, de hat unitárius lelkészt is adott egyházunknak. Fontos megálló Oklánd. 1809-ből származó székelykapu fogad a lelkészi lakás előtt. A templomkertben kopjafa őrzi a háborúban elesettek emléket. A helyi lelkész ismertette a templom történetét, gyönyörködtünk a kazettás mennyezetben, amelyet az 1700-as években Elekes András asztalosmester festett nagy szakértelemmel, kifinomult ízléssel, s amelynek restaurálásán 1935-ben Debreczeni László képzőművész dolgozott a tiszteletes asszony segítségével. Oklánd a múlt században vezető szerepet töltött be az erdővidéki falvak életében. Unitárius lelkészei közül kiemelkedőt alkotott Kele-

men Imre, akinek nevét 1994-ben fölvette az általános iskola.

A homoródkarácsonyfalvi templomot várfal veszi körül. A 13. században épült istenházában megcsodálhattuk a Szent László-legendát összefoglaló, nemrég feltárt freskósorozatát.

Átkelve egy kis emelkedőn a Nagyhomoród völgyébe értünk, halastavak mellett érkezünk meg Homoródszentpálra, majd Recsenyédre, ahol a templomok megtekintése mellett falatozás, találkozás esett kedves segédlelkészünkkel, Nagy Adállal.

Csak a buszból láttuk Bágy falut, ahonnan Török János székely vértanú származott, akit a marosvásárhelyi Postaréten végeztek ki 1854-ben az 1848-as szabadságharc újjraélesztése miatt.

Homoródszentmárton híres művészberek szülőfaluja. A lelkészi lakon emléktábla őrzi Zoltán Aladár zeneszerzőnek – e ház szülöttének – emlékét, az ő nevét viseli a művelődési otthon is. Rómán Vilstor, híres Párizsban élő szobrászművész emlékét meg szoborpark örökíti

meg, amelyet fivére, Román Elemér, egyházközségünk tagja valósított meg.

Egy kis letérő a főútról – és máris megérkeztünk utunk végcéljához: a ló-kodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthonhoz, egyetemes egyházunk egyetlen ilyen jellegű létesítményéhez. A modern, minden igényt kielégítő épületben 43 idős emberről gondoskodnak, akik betegen, magányosan, családtalanul kerültek ide. Az öregotthon alkalmazottai igyekeznek könnyebbé, méltósággal megel- tebbé tenni a gondozottjaik utolsó éveit. Az idős emberek rövid műsorral üdvözöl- tek bennünket, amit mi is viszonzotunk. Mindenkit névre szólóan kis ajándékcsomag- maggal leptünk meg, s különböző tartós élelmiszerekkel ajándékoztuk meg az in- tétet konyháját.

Kirándulásunk záró szakasza már ismerős úton (Székelyudvarhely, Korond, Szováta) folytatódott. Szellemiekben és lé- lekben gazdagodva szálltunk le a buszról este.

Konrád Tünde és Kisgyörgy Júlia

Gyergyói életjel

„Letűnt az éj, köszönt a nap, / Miénk az élet, dalra hát, / Munkára hív, serkent a vágy / Követni Jézusunk szavát!”

Gyergyószentmiklós neve nem fordul elő gyakran az *Unitárius Közlöny* ha- sábjain. Kicsiny unitárius gyülekezetet mondhat magáénak ez a zömében ró- mai katolikusokból álló város. Száznál alig több a medencében élő unitáriusok száma, de ez a kis gyülekezet is igényt tart arra, hogy megélje hitét. Sokáig a csikszere- dai egyházközség filiájaként léteztünk, az idén januártól önállósodott a gyer- gyói gyülekezet, amely igényt tart arra, hogy bekapcsolódjon az unitárius közös- ségi életbe, és ezen belül kialakítsa a maga szűkebb gyülekezeti életét.

Az idei tavaszon lelkes, ifjú tisztele- tesünk, Lőrinczi Botond vezetésével és irányításával több tevékenység zajlott le közösségünkben. Húsvét előtt az asszo- nyok, lányok a miáltalunk templomnak

nevezett imaház első udvarát szépítették, takarították. A hátsó udvar rendbeté- lését a férfiak végezték el egy kellemes esti együttléttel, közös vacsorázással kiegészít- tett közmunkanap alkalmával.

Május 16-án gyülekezetünk négy nő- tagja Szentegyházán a körüli nőszövetség közgyűlésén vett részt tapasztalatszerzés szándékával. Jó volt együtt lenni más tele- püléseken élő asszonytársainkkal, jó volt bepillantást nyerni munkájukba, erőfeszít- téseikbe.

Június 3-án mi, gyergyószentmiklósi nők is megalakítottuk nőszövetségünket azzal a vágygal, hogy bekapcsolódjunk unitárius közösségünk életébe, és hogy erőteljesebben megélhessük unitárius hitünket. Az első gyűlés a tervezgetések jegyében zajlott le. Sok ötlet vár megvaló- sulásra, hogy kis közösségünk életét szí- nesebbé, gazdagabbá tegye. Mindezek- hez kérjük a Jó Isten segítségét, kívánjuk, hogy adjon erőt, kitartást, jókedvet terve- ink megvalósításához!

Máthé Gyöngyi

Nőszövetségi találkozók Korondon

A székelykeresztúri egyházkör június 20-án tartotta a nő- szövetségi találkozót „a kézimunka szülőfalujában”, Korondon. A körüli közgyűléssel párhuzamosan történő nőszövetségi talál- kozót lelkesen fogadta a korondi egyházközség, élükön Farkas László lelkésszel és a tiszteletes asszonnyal.

A bejelentkezés, a viszontlátás és az ismerkedés öröme után kezdetét vette az istentisztelet. Az áhítati rész után a nők a gyü- lekezet tanácstermében kezdhették meg munkájukat. Szombatfalvi Anna körüli elnök köszöntője után Szász-Cserey Kata- lin firtosmartonosi lelkész nő imája következett. A jelenlevők számbavétele után került sor az egyházkörben működő nőszö- vetségek beszámolójára. Miközben a beszámolókat hallgattuk, fényképes bemutatkozást is megtekinthettünk a szóban forgó településről András Erika és Dávid Tünde jóvoltából. A fény- képek az egyes falvak jellegzetességeit, műemlékeit, templomait örökítették meg.

Kiscsoportos tevékenységek színesítették a találkozót, ezek- ben közösen elemezhetjük a nőszövetségek erősségeit, gyen- geségeit, a környezet veszélyeit és lehetőségeit. A gyakorlati tevékenységekbe aktívan bekapcsolódtak a nők, a közös meg- beszélések alkalmat adtak egymás nőszövetségi életének alapo- sabb megismerésére. Az András Erika és Dávid Tünde ál- tal szervezett tevékenységek meghozták gyümölcseiket. A nők tarsolyukban új tapasztalatokkal, ismeretekkel, hasznos prak- tikákkal térhettek haza egyházközségeikbe, hogy ezeket majd újult erővel alkalmazzák, gyarapítsák.

A találkozó résztvevői ünnepi istentiszteleten vehettek részt, amelyen Tökés Lóránt lelkész szolgált. A templomban felléptek a korondi asszonyok a tiszteletes asszony lelkes vezetésével. Az ő zenés ajándékuk méltó befejezése volt a nőszövetségi találko- zónak és a körüli közgyűlésnek.

A közös ebéd után megrendülten búcsúztunk egymástól, Isten segítségét kérve, hogy jövőre ismét találkozhatunk. Az együttlét megerősítette bennünk a nőt, tudatosította a női sze- reptet az egyházközségek és az egyház életében. Ígérjük, hogy a ránk bízott feladatokat legjobb tudásunk szerint fogjuk végezni otthonainkban.

Péter Annabella

ifjúsági oldal

Csináljuk Másképp!

„Ragyog a holdfény a szigeten...” – szólta a dal egy este Vár- falván. Alig huszonöt ember ült sorban a tábor tűz mellett, mert körbe épp nem értük. Olyan öröm volt hallani a megszokott dalokat tőlük, és az újakat is, amit a tűz mellett tanultunk. Azt hiszem, ez volt a csúcspont. A fiúk a délután minden szabad idejét kihasználták, és olyan tábor tüzet raktak, mint máskor a

nagy rendezvényeken, a lányok pedig mindent beleadva éne- keltek. Így lett ez az egyik legbensőségesebb tábor tüzi éneklés, amiben eddig részem volt. Talán pont a kis létszám miatt.

Másképp csináltuk. Hisz már az LGT is megmondta: „Min- denki másképp csinálja...” Tudtak ők valamit annak idején (csak így zárójelben: ez meg volt előre beszélve velük!). Más- képp csináltuk, mert így éreztük helyesnek. Ha az elején még

folytatás a 14. oldalon

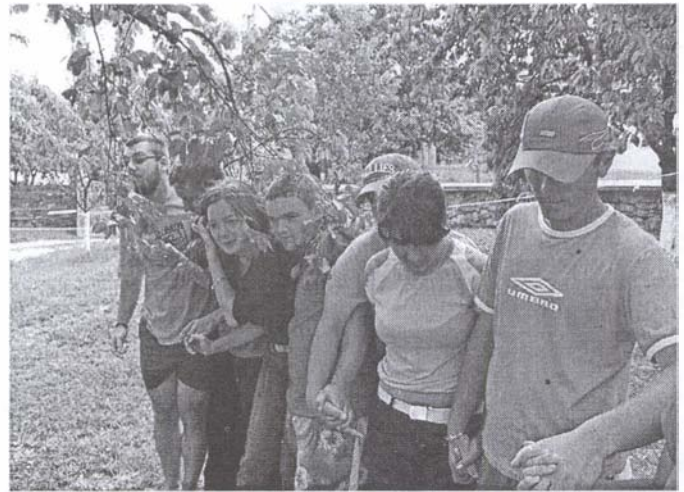
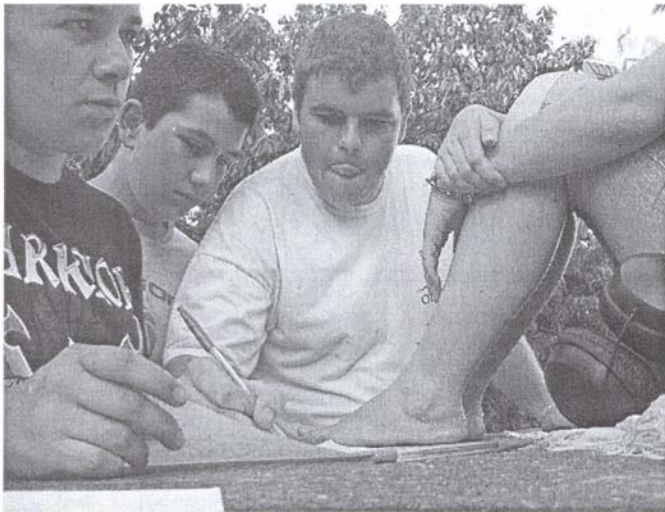
Gergely Noémi

Csináljuk Másképp

folytatás a 13. oldalról

nem is, a végén mindannyian hittünk abban, hogy nem szégyen, ha vannak álmaid és vállalod őket, még akkor sem szégyen, ha az nem olyan, mint amit az árral mozgó tömeg képzel. Igenis hittük, hogy ha sportolunk, és nem otthon ülünk, ha megtanulunk olyan dolgokat, amihez nem értünk, és ha mint rég, mikor még kicsik voltunk, újra tiszta szívvel vetélkedünk, akkor többek és újak leszünk. Valahol mindenkiben mindig ott a gyerek. Mindenki érzi, hogy mit szeret, szeretne tenni, gyermeki önfeladásával – de nem teszi, mert akkor „csúnyán néznek rá”.

Csináljuk Másképp. Ezzel a jelszóval hívtunk mindenkit Várfalvára, június közepére. Fociztunk, vetélkedtünk, énekel-

tünk, futkostunk keresztül-kasul a faluban bizonyos cettik után, egymásba kapaszkodtunk, és egymást segítettük a „szigetes” játékkal, és végül – bár fáradtan is, nem a megérdemelt jutalmat vártuk. Mosolyogva osztottunk a kicsin, amink volt, amit kaptunk, és az emlékek, amiket elvittünk, ott függenek majd a szobánk falán, vagy valahol a fejünkben... És ezután tudjuk már, miért kell másképp csinálni.

Fontos a kolozs-tordai fiataloknak, s azoknak, akik ott voltak, hogy merjenek hinni. Hinni abban, hogy az egyszerű vagy jól ismert dolgokat is lehet másképp kezelni, másképp látni. Hogy lehet úgy élni, hogy nem szegyélljük, ami fontos nekünk. Hogy lehet tábornút mellett meséket és álmokat szöni, amiket a tűz szikrái a csillagokig visznek. Mert ez a legszebb ajándék. Tudni, hogy különleges vagy, hogy értékeid vannak, és hogy nem vagy egyedül. Mert mindenki (előbb vagy utóbb) másképp csinálja...

Tisztelt Szerkesztőség!

22 éves vagyok, egy kisvárosban élek. Korábban meglehetősen aktív ifjúsági egyesület voltam, de most valahogy nem találok a helyem. Belső indítást érzek magamban arra, hogy valamit tegyek Unitárius Egyházmért, de konkrétan nem találok, hogy mit. Tudnának néhány jó javaslattal segíteni nekem, hogy én is hasznos tagja lehessenek egyháznak.

Tisztelt Olvasó!

Gyakran teszik fel a kérdést hasonló helyzetben levő ismerőseim, hogy: van-e élet az Egylet (Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület) után? Vagyis hogyan képzelheti el és élheti meg vallásosságát és egyházunkhoz való tartozását az a fiatal, aki már nem érzi magát az ifjúsági egyesület korosztályhoz tartozónak? Általában azokról a 20–30 év közötti fiatalokról van szó, akik az iskola/egyetem elvégzése után a családalapítás, otthonteremtés, munkahelykeresés nehézségeivel küszködnek. Jelenleg az Erdélyi Unitárius Egyházban még nincs kialakulva az amerikai unitárius-univerzalistáknál jól működő, fiatal

felnőttek számára kitalált szervezet, amely keretet nyújthatna az ODFIE-ből kikerülők számára. Ennek ellenére számos lehetőség van az egyházközi életbe való bekapcsolódásra.

Elsősorban azt javasolom, hogy keresd a már meglévő lehetőségeket! Vagyis próbáld meg bekapcsolódnival valamely olyan egyházközi csoportba, körbe vagy bizottságba, amelyik felnőttekhez szól, az ő munkájukat igényli. Biztosan szívesen veszik a fiatalok közeledését a nőszövetség vagy a szociális csoport tagjai, ha mélyebben érdekel az egyházvezetés, a keblitánácsba is bekerülhetsz, főként ha érdekel a valláserkölcsi nevelés (elsősorban a gyermekkel való foglalkozás), a testvér-egyházközi kapcsolatok ápolása stb. Érdeklődd meg egyházközösséged aktív tagjaitól, lelkészétől, hogy mi mindennel foglalkoznak, és próbáld kiválasztani a neked leginkább tetszőt!

Hogyha nem találsz kedvedre való felkínált területeket, és esetleg tudod, mivel szeretnél foglalkozni, de még nincs rá lehetőség, vagy nem csinált senki eddig hasonlót az egyházközi keretein belül, akkor sem kell elszomorodnod. Egyszerűen találd ki, pontosan mit és hogyan

szeretnél megvalósítani, keresd meg azokat az embereket, akikkel együtt tudnál működni, s ha konkrét tervvel jelentkezel, biztosan segítséget kapsz majd az egyházközi vezetőtől. Lehet szó családosi programjáról, fiatal szülők klubjáról, természetjáró csoport szervezéséről, hagyományörzésről, mesterségtanulásról vagy bármiről másról, aminek értelmét és közösségi hasznát látod.

Ne feledd: az egyház a miénk, mindannyiunké. Mi magunk alakíthatjuk kedvünkre, hogy minél inkább segítsen megélni vallásosságunkat és a felebarátainkkal való közösséget. Ne ijesszen el, ha a lelkészed, egyházközösséged vezetői először nehezen meggyőzhetőnek tűnnek majd. Bizonyára megtörtént már velük, hogy valaki valamivel jelentkezett, bizonyos dolgokra felbízta őket, aztán kudarcot vallva faképnél hagyta az egyházközösséget. Csak azzal győzheted meg őket igazán, ha bebizonyítod határozottságodat és munkakedved, s ezeket látva szívesen együttműködnek majd veled.

Kívánom, hogy sikerüljön neked és mindannyiunknak megtalálnunk helyünket és feladatunkat az egyházban!

(R. M.)

Honismereti körúton a nagyjaitai gyermekek

Június 30-án a Nagyjaitai Unitárius Egyházközség szervezésében csodálatos tanulmányi kiránduláson vettünk részt. Minden évben az észak-amerikai madisoni testvérgyülekezetünk (First Unitarian Church of Madison) ösztöndíjat biztosít a Nagyjaitai Unitárius Egyházközségnek. Ennek elosztásáról a vezetőség dönt. Ebben az évben a kiosztott ösztöndíjak mellett egy részt az egyházközség fenntartott az unitárius gyermekek jutalmazására, valamint tanulmányi kirándulásra. Így indulhatott el 50 személy kirándulni.

A reggeli gyülekező után utunk Baróton keresztül a Hagymáson át vezetett. Első megállónk Oklándon volt, ahol megcsodálhattuk egyházunk egyik legszebb kazettás mennyezetű templomát, ezután a karácsonyfalvi unitárius templomot néz-

tük meg, ahol a 14. századi Szent László-freskókban gyönyörködhattunk.

Utunk tovább Székelyudvarhelyre vezetett, itt Orbán Balázs szobránál tisztelegtünk, majd meglátogattuk a ritka szépségű, impozáns szoborparkot. Szejkefürdőn keresztül Farkaslakára értünk, ahol Tamási Áron sírjánál időztünk.

Ezek után vadregényes táj tárult elénk Énlaka felé. A helyi tiszteletes megmutatta nekünk az unitárius templomot, ami Erdélyben jóformán egyedülálló, majd egy helyi panzióban elfogyasztottuk a finom, székely módra készült ebédet.

Utunk innen Böződkörispatakra vezetett a Szalmakalap Múzeumba, ahol a gyönyörű, szalmából készült használati tárgyak és díszek mellett a kőkiállítást is megnézhattuk. Böződújfaluban tudomást szerezhettünk az elárasztott falu tragédi-

ájáról, megfigyeltük a vízből kikandikáló templomtornyot, amely felkiáltójelként áll, dacolva az idővel, hirdelve egy közöség tragédiáját.

Utunk Balavásárnál eltérve Segesváron keresztül vezetett hazafelé.

Amikor az óra éjfél utáni órákban, kultúránkban, unitárius hitünkben megerősödve értünk haza Nagyjaitára, ahol a szülők már türelmetlenül vártak bennünket. Köszönettel tartozunk ezért a tartalmas napért a madisoni testvérgyülekezetnek, Fekete Levente tiszteletes úrnak, Fekete Judit tiszteletes asszonynak, valamint két másik kísérőnknek: Barabás Márta tanárnéninek és Benkő Klára tanító néninek. Isten áldását kérjük támogatóink, kísérőink életére!

A kirándulás egész ideje alatt szorgalmasan jegyzeteltünk, mert hamarosan egy vetélkedőn fogunk részt venni a látottakkal kapcsolatosan.

Benkő Boglárka, 13 éves

Itt a nyár s a „nagy” egyleti rendezvények

A XIII. Színjátszó találkozójának színhelye idén a Brassó megyei Ūrmös (románul: Ormeniș) lesz, időpontja július 31. – augusztus 3. A rendezvény pénteken délután ünnepi megnyitóval kezdődik. Szombat a színi előadások napja lesz, este pedig fellép a kolozsvári Zéroz és a brassói Graphic együttes. A vasárnapi ünnepi istentisztelet és ebéd után gálaműsor következik eredményhirdetéssel és a bírálóbizottság értékelőjével. A hazaindulásra többnyire hétfő reggel kerül sor.

A rendezvényre való bejelentkezés határideje július 15-én lejárt. Az elszállásolás igény szerint helyi családoknál vagy sátorban történik. Arra kérjük a résztvevőket, hogy lehetőleg válasszák az utóbbi megoldást, s így hozzanak magukkal sátrat és kellő felszerelést. Amennyiben erre nincs lehetőségük, akkor családoknál kapnak szállást. Az étkezést az ODFIE biztosítja.

A részvételi díj előzetes bejelentkezés esetén a színjátszó csapatok tagjainak 30 lej, a „csak” műélvezőknek 40 lej, a helyszínen pedig 50 lej.

Más tudnivalók: A kiválasztott színdarab bemutatásának időtartama nem haladhatja meg az ötven percet. A tavalyi kiírásához hasonlóan azt kérjük, hogy a bejelentkezett csapatok az előadás plakátját már otthon készítsék el, és készen hozzák azt magukkal a rendezvényre. Az egyszemélyes fellépésekre is lehetőséget biztosítunk. (A bemutatandó előadás jellegének függvényében a beiratkozáskor döntjük el, hogy erre versenyszerűen vagy versenyen kívüli műsorszámként kerülhet sor.)

XXXIII. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia. A konferencia időpontja augusztus 20–23., helyszíne a Nyikó menti *Ben-céd*. Idei csúcspaneleink témája az egyleti évre kiválasztott téma, vagyis a *külső és belső környezetünk védelme*. A csütörtökön 18.30 órától kezdődő nyitó istentisztelet és köszöntő beszédek után a település sajátosságainak ismertetése, majd a helybeli ifjúsági egyesület műsora következik. A nyitó napot táborúzt zárja. Péntek délelőtt az áhítatot a témával kapcsolatos előadások követik, majd kiscsoportokban bontjuk részleteire a központi témát. A délutáni szabadidős program keretében kézműves foglalkozásokat, filmklubot, sporttevékenységeket ajánlunk,

majd a napot koncerttel zárjuk. A szombat délelőtti áhítat után további előadásokat hallgathatunk, melyet egy újabb kerekasztal-beszélgetés követ. Ebéd után a szokásos vetélkedőre, majd esti áhítatra kerül sor. Éjszaka a Role együttes koncertezik. A vasárnapi záró-istentisztelet után kopjafa-avatás, ebéd és oklevél-kiosztás zárja a rendezvényt.

Annak érdekében, hogy az idei csúcspaneleink lezajlása is rendben és méltóságteljesen történjen, arra kérünk, csak olyan fiataloknak ajánljátok a részvételt, akik viselkedéséért helyi egyletvezetőkként felelősséget tudtok vállalni. A részvételi feltételeket megszegő, rendetlenkedő konferenciázók eltávolításáról kénytelenek leszünk gondoskodni. A hatékonyabb tervezettség érdekében a résztvevőre készülőkétől *augusztus 5-i határidővel bejelentkező levelet kérünk*. Az ODFIE székhelyi címére küldendő bejelentkező levélnek a résztvevők neve mellett azt is tartalmaznia kell, hogy hányan alszanak majd sátorban, illetve hányan igényelnek szállást helybeli családoknál.

A részvételi díj személyenként a három napra előzetes bejelentkezés esetén 40 lej, a helyszínen 50 lej. Az útiköltséget ez alkalommal is próbáljátok meg egyházközségeitek támogatásából vagy más forrásokból fedezni. Abból a célból, hogy pénzühiány miatt egyetlen „oda való” fiatal részvétele se hiúsuljon meg, az ODFIE költségvetéséből szükség szerint kb. 20 rászoruló ifjú részvételi díját tudjuk részben vagy teljesen fedezni. A személyenkénti kéréseket rövid, de megfelelő indoklással, a bejelentkezéssel együtt kérjük elküldeni (szintén augusztus 5-ig).

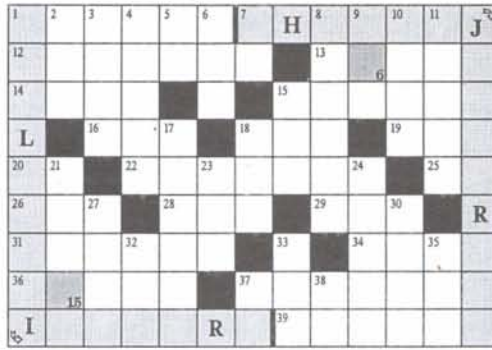
Táborozó július. A Közlöny e havi számának szerkesztése közben zajlanak az ODFIE és az Erdélyi Unitárius Egyház közös szervezésében az *unitárius ifjúsági táborok*. Július 6–12. között angol táborra kerül sor Lókodon, majd július 13–19. között Homoródalmáson és Székelykeresztúron táboroznak az unitárius gyermekek. A gyermek- és ifjúsági szóróanyag-tábor július 20–26. között kerül megszervezésre Várfalván. Ezzel egy időben kerül sor az utolsó idej gyermek-táborra Lókodon.

Következő lapszámunkban visszatérünk a fenti táborok beszámolóival.

Sándor Krisztina

Híres unitáriusok – 7 (rejtvény sorozat)

Vízszintes: 1. Indián isten. 7. Az Amerikai Egyesült Államok harmadik elnöke volt, társszerzője a Függetlenségi Nyilatkozatnak (1743–1826). 12. Szívárvány-színekben játszók. 13. Nap..., reggeli tévéműsor. 14. Házberlő. 15. Különleges alakú kalácsféle. 16. Keret közepe! 18. Taszít. 19. Alfréd, becézve. 20. Asztácium vegyjele. 22. Vér koagulálódása. 25. Latin kettősbetű. 26. Mező. 28. Közterület. 29. Mondat eleme. 31. Kábító szer-fogyasztó. 34. Úrként viselkedő. 36. Hallgatózik. 37. Halat merítőhálójával kiemelő. 39. Kozák katonái vezető.

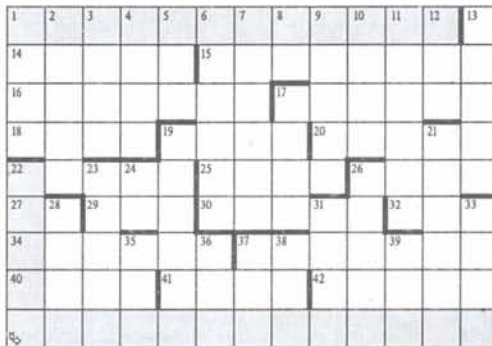

Függőleges: 1. Az Amerikai Egyesült Államok tizenharmadik elnöke volt (1800–1874). 2. Mátka. 3. Sportszermárka. 4. Ritka női név. 5. Hosszú morzejel. 6. Németországi város. 7. Állóvíz. 8. Tanulás az esetből. 9. Az összeadás szava. 10. ... Pugacsova, orosz énekesnő. 11. Vállkendő, sál. 15. Jelkulcs. 17. Tovatasztó. 18. Kopasz. 21. ...-fordul, sürgölődik. 23. Dolgozik a kőfaragó. 24. Nőstény kutya. 27. Írószék. 30. Hegycsúcs. 32. Irodai kapocs. 33. Máramarosi folyó. 35. Lenti helyre. 37. Szintén ne. 38. Keresztül.

Nem számít!

Cseng a telefon, fiatal nő veszi fel, bársonyos férfihang szólal meg benne:

- Szia Pirike! Felmehtek most hozzád?
- Fel, Marcikám, gyere nyugodtan! – mondja a nő.
- Dehát én nem vagyok Marci!
- lepődik meg a férfi.
- ...! (Poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A vicc poénjának első része. 14. Többnyári. 15. Földhöz tapadó. 16. Nemes, díszített. 17. Büszkén ül. 18. Kazah tó. 19. Női név. 20. Férfi név. 22. Sokat tud enni. 25. Díszes. 26. Kikötőgát. 27. Nomen nescio. 29. Sepsiszentgyörgy folyója. 30. ... mortale, halálugrás. 32. Maró anyag. 34. Disznó. 37. Pápai szolga. 40. Pataki Attila zenekara. 41. Lant. 42. Becézett Borbála.

Függőleges: 1. Szentpétervár folyója. 2. Chris ..., amerikai teniszszőlány volt. 3. Becézett Teréz. 4. Karol. 5. Vörös barna. 6. Karolás. 7. Faipari termék. 8. Junior, röviden. 9. Van ilyen béka is. 10. Az Olsen-banda főnöke. 11. Középkori énekmondó. 12. Japán fővárosa volt. 13. A Hunyadiak címermadara. 17. Keleti pénzegység. 19. Szűkebb körű táncos összejövetel. 21. Gót király volt. 22. A poén befejező része. 23. ... György, magyar énekes. 24. Tova. 26. Hajtómű. 28. Lé. 31. ... László, magyar író. 33. Kiválasztó szerv. 35. Klub egyede. 36. Magyar folyó és csatorna. 37. Angyalrang. 38. Könyvben, füzetben sok van. 39. Becézett Erika.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A fenti első keresztrejtvény megfejtését (Híres unitáriusok – 7) a januári számunkban közzétett űrlapba kell bevezetni (vagyis egyelőre nem kell beküldeni szerkesztőségünkhez! Ezek a rejtvények a decemberig tartó nagy pályázat részét képezik.)

Második rejtvényünk (Nem számít!) megfejtését szeptember 5-éig várjuk Olvasóinktól. A helyes megfejtés beküldői között könyvnyereményt sorsolunk ki.

Májusi rejtvényünk megfejtése: Jó példa: „Látod, inkább a halált választotta!” Könyvtudalmat nyert Halmágyi Adél tordai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Tördelés: Ruzsa István
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,

Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.

Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.

A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Lapszámunk szerzői: Adorjáni Gyöngyvér ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), Benedek Enikő út- és hídépítő almérnök (Segesvár), Benkő Boglárka diák (Nagyajta), Buzás Pál zongoraművész, tanár (Kolozsvár), Czire Alpár tanár, fotográfus (Székelykeresztúr), Gergely Noémi egyetemi hallgató (Székelyudvarhely-Kolozsvár), Kisgyörgy Júlia ny. tanárnő (Marosvásárhely), Konrád Tünde ny. technikus (Marosvásárhely), Lakatos Sándor lelkész, vallás tanár (Székelykeresztúr), Lázár Levente lelkész (Csokfalva/Szováta), Lőrinczi Károly ny. lelkész (Aranyosrákos), Máthé Gyöngyi tanár (Gyergyószentmiklós), Nagy Endre lelkész, esperes (Dicsőszentmárton), Paskucz Viola ny. építőmérnök (Kolozsvár), Pálffy Anna-Mária lelkész (Iklánd-Nagyernye), Pálffy Tamás Szabolcs lelkész (Maroszentgyörgy-Szászrégen), Péter Annabella óvónő (Fiatfalva), Simó Melinda pszichológus (Hómorodjánosfalva), Zsakó Erzsébet ny. textilmérnök (Kolozsvár)